Redacțiunea, Administrațiunea și Tipografia:
BRAȘOVU, piața mare Nr. 22
Scrisori nefrancate nu se primescŭ. Manuscripte nu se retrimită!
Birourile de anunciuri:
Brașovŭ, piața mare Nr. 22
Inserate mai primescŭ în Viena
Rudolfŭ Mosse Haasenstein & Vogler (Otto Maas), Henrich Schalek, Alois Herndl, M. Dukes, A. Oppelik, J. Danneberg; în Budapesta: A. V. Goldberger, Anton Mezei, Eckstein Bernat; în Frankfurt: G. L. Daub; în Hamburg: A. Steiner.
Prețulŭ inserțiunilorŭ: o seriă garmondŭ pe o colónă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă și învoială.
Reclame pe pagina III a o seriă 10 cr. v. a. séu 30 bani

GAZETA TRANSILVANIEI

(NUMĔRŬ DE DUMINECĂ)

„Gazeta" ese în fiă-care ḑi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe unŭ anŭ 12 fl., pe șése luni 6 fl., Pe trei luni 3 fl.
Pentru România și străinătate:
Pe unŭ anŭ 40 franci, pe șése luni 20 franci, pe trei luni 10 franci.
Se prenumĕră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la dd. colectori.
Abonamentulŭ pentru Brașovŭ:
la administrațiune, piața mare Nr. 22, etagiulŭ I.: pe unŭ anŭ 10 fl., pe șése luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unŭ anŭ 12 fl. pe șése luni 6 fl., pe trei luni 3 fl. Unŭ esemplarŭ 5 cr. v. a. séu 15 bani.
Atâtŭ abonamentele câtŭ și inserțiunile suntŭ a se plăti înainte.

Nr. 130.—Anulŭ LIII. Brașovŭ, Duminecă 10 (22) Iunie 1890.

Brașovŭ, 9 Iunie st. v.

Amŭ ḑisŭ nu de multŭ, că sufletulŭ Românului, ca și alŭ ori-cărei nații, este caracterulŭ sĕu națională românescŭ, care se arată în viéța, sêmțulŭ și obiceiurile sale românescĭ. De va pierde elŭ sufletulŭ lui și va câștiga lumea întrégă, ce va puté da în schimbŭ pentru elŭ?

Acum vine chiar o fóiă unguréscă dintre acele, carĭ cu orĭ-ce prilegiu își arată pe față dușmănia lorŭ față cu naționalitățile nemaghiare, și întăresce indirectŭ vorbele nóstre, scriindŭ despre locuitorii din provinciile, ce le-a cucerită Germania dela Francia la 1870/1, Alsația și Lotaringia.

Cancelarulŭ germanŭ de adĭ, Caprivi, a ḑisŭ adecă în parlamentulŭ germanŭ, că trebue sĕ se susțină și în viitorŭ mĕsurile înăsprite în privința pașapórtelorŭ la granița francesă, deórece Germania nicĭ până adĭ n'a putută câștiga simpatia Alsațianilorŭ, carĭ încă totŭ sêmtŭ cu Francia și cu Francesii.

Acésta, ḑice fóia unguréscă „Budapesti Hirlap", despre care vorbimŭ, vine de acolo, că desvoltarea istorică și tradițiunea este mai tare decâtŭ tótă sciința bărbațilorŭ de statŭ și tótă învĕțătura, ce-o dau profesorii germanĭ, ba e mai tare chiar decâtŭ natura însă-șĭ.

Din purtarea Alsațianilorŭ — adauge numita fóiă — putemŭ trage învĕțătura seriósă: că *puterea sêmțului* în popóre este mai mare, decâtŭ orĭ și ce altă putere politică, ea stăpânesce pe ómeni așa de tare, încâtŭ nu reușesce față cu ea nicĭ o dovadă, nicĭ o seducere și nicĭ o asuprire. Ele ascultă de putere, dér sentimentele inimei lorŭ, sufletulŭ lorŭ nu le dau pentru lumea tótă.

Trebue dér *sĕ se țină sémă de sentimentele popórelorŭ*, și acelŭ bărbatŭ de statŭ, care și-ar întemeia politica sa pe sêmțulŭ națiunilorŭ, va fi tare, acela însĕ care se va pune împotriva acestui sêmțŭ, nu va dobêndi nimicŭ.

Așadéră fóia unguréscă recunósce, că puterea sêmțului în popóre este mai mare, ca orĭ-ce putere în lume și că zadarnice suntŭ tóte încercările de a se împotrivi acestui sêmțŭ, care formézā sufletulŭ unui poporŭ.

De ce atacă dér politicii ungurĭ de tagma lui „Budapesti Hirlap" necurmatŭ sêmțulŭ popórelorŭ nemaghiare, de ce nu vorŭ sĕ țină sémă de acestŭ sêmțŭ, pe care nu'lŭ póte nimici nicĭ unŭ felŭ de seducere orĭ asuprire?

Și décă Germania, cea mare, puternică și cultă nu póte birui, de a face ca Alsațianii sĕ se lapede de sêmțulŭ lorŭ, cum vorŭ birui o mână de Maghiarĭ, carĭ n'au nicĭ putere, nicĭ cultură de ajusŭ, a face ca ḑece milióne de Nemaghiarĭ sĕ se desbrace de sêmțulŭ lorŭ, de caracterulŭ lorŭ națională?

Politicii ungurĭ facŭ cum ḑicea vechiulŭ autorŭ clasicŭ romanŭ: ei vĕdŭ ce e mai bunŭ și totușĭ urmézā ce e mai rĕu!

Nicĭ celŭ mai micŭ semnŭ de întórcere de pe calea prăpăstiósă, pe care a apucatŭ politica șovinistă maghiară, nu se vede. Dimpotrivă, vedemŭ cum își dau silința cei dela putere, de a se amăgi ei pe sine, că nicĭ nu mai esistă o cestiune a naționalitățilorŭ în statulŭ ungarŭ, că prin urmare nu mai trebue sĕ se țină sémă de puterea sêmțului ce stăpânesce pe Românĭ, Germanĭ, Slovacĭ, Sêrbĭ ș. a.

Care va fi resultatulŭ acestei nenorocite politice?

Foile lorŭ însĕ-șĭ o spunŭ: că nu vorŭ puté dobêndi nimicŭ, că vorŭ fi în totdéuna slabĭ, pentru-că nu'șĭ întemeiézā politica lorŭ pe sêmțulŭ popórelorŭ.

Și la nicĭ unŭ poporŭ din Ardealŭ și Țéra unguréscă nu este puterea sêmțului mai mare ca la Românĭ. Veacurĭ întregĭ de cea mai grea asuprire n'au putută sĕ sdruncine sufletulŭ Românului și în mânia tuturorŭ încercărilorŭ dușmane din ḑilele nóstre, Românulŭ își va păstra caracterulŭ sĕu națională, sêmțulŭ și obiceiurile lui, și va sosi timpulŭ, când bărbații de statŭ se vorŭ convinge, că trebue sĕ țină sémă de simțulŭ Românului!

Revista politică.

Dinăuntru. Cestiunea *sporirii efectivului de pace* alŭ armatei comune întâmpină în comisiunea militară a delegațiunei ungare mare oposiție, fiindcă, ḑicŭ delegații, acéstă sporire va sgudui finanțele monarchiei până 'n temeliă. Ministrulŭ de rĕsboiu br. Bauer a rĕspunsŭ, că *în împrejurările de față numĕrulŭ armatei în timpŭ de pace trebue sporită.* Singurulŭ mijlocŭ în contra orĭ cărei discusiunĭ zadarnice e sĕ i-se voteze 100 milióne fl., cu care sumă sĕ întâmpine cheltuelile necesare cu sporirea armatei, care e inevitabilă, și cu alte mĕsurĭ și pregătirĭ militare. Unii din delegații ungurĭ au cerutŭ, ca *ministrulŭ de rĕsboiu sĕ fiă cu orĭ-ce chipŭ abătutŭ dela planurile sale și sĕ se respingă orĭ-ce încercare, care ar fi de natură a conturba situațiunea financiară.* In urma declarațiunei ministrului de rĕsboiu însĕ, că va ține sémă de starea financiară și că cestiunea sporirei efectivului de pace încă nu e pregătită și nicĭ planurĭ positive nu s'au presentatŭ, comisia militară a hotărîtŭ sĕ nu ia în acéstă cestiune nicĭ o posițiune. De altmintrelea sumele cerute de ministrulŭ de rĕsboiu în bugetulŭ estraordinarŭ pentru prafulŭ fără fumŭ și alte mĕsurĭ militare au fostŭ votate de comisiă. In casŭ când încă în anulŭ acesta va fi necesitate de sporirea efectivului de pace alŭ armatei, atuncĭ e probabilŭ, că vorŭ fi convocate delegațiunile în sesiune estraordinară; ér pentru a se puté realisa acéstă mĕsură militară îngreunătóre pentru contribuabilĭ, vorŭ fi convocați la serviciulŭ activŭ anulŭ ântêiu alŭ reservei și cei trei anĭ dintêiu ai reservei de întregire, așa dér serviciulŭ activŭ se ridică la patru anĭ, ceea ce e prevĕḑutŭ pentru casŭ de necesitate și în noua lege militară. Scumpă și grea pace, mai grea decâtŭ rĕsboiulŭ, care în fine totŭ nu se va puté evita.

Marțĭ în 5 (17) Iunie s'a ținutŭ în Sibiiu *congresulŭ Sașilorŭ ardelenĭ*, ce fusese anunțatŭ, cu scopŭ de a se stabili unŭ programŭ nou, în loculŭ celui dela Mediașŭ din 1872 și celui dela Brașovŭ din 1881, pe basa căruia sĕ se pótă stabili o unire între diferitele partide săsescĭ. După noulŭ programŭ, activitatea poporului săsescŭ se va desfășura în comitatŭ și în comună, în biserică și în școlă, pe terêmulŭ industriei și economiei, desvoltându-le și introducêndŭ cele mai nouĕ întocmirĭ; se recunósce dualismulŭ, limba unguréscă ca limbă a statului, și ideia de statŭ a celorŭ dela putere, pe care programulŭ o declară de îndreptățită; se cere sĕ se îndrepte „greșéla" ce a sĕvêrșit'o legislațiunea față cu Sașii la resolvarea dreptuăilorŭ urbariale pe domeniile Sĕliște și Tălmaciu; deputații dietalĭ sașĭ potŭ face parte din orĭ-ce partidŭ din dietă, care stă pe basa pactului dualisticŭ din 1867. Intregŭ programulŭ face impresiunea, că Sașii au renunțatŭ la orĭ ce luptă politică națională, s'au supusŭ celorŭ dela putere. Acéstă capitulare a făcutŭ mare bucuriă între șoviniștii Ungurĭ, dintre carĭ unii mai iau și în rîsŭ pe Sașĭ. „Kolozsvar" de esemplu ĭi laudă și 'i numesce „înțelepțĭ," că au recunoscutŭ ideia

---

FOILETONULŬ „GAZ. TRANS."

Norocululŭ norócelorŭ.

— Poveste. —

A fostŭ odată, ca nicĭ-odată, că de n'ar fi, nu s'ar povesti, ca unŭ purece-a plesni.

Au fostŭ doi frațĭ, unulŭ bogatŭ de nu scia ce avea la casa lui de atâta bogățiă, ér celalaltŭ sĕracŭ lipitŭ pămêntului, cum s'ar ḑice nicĭ mâță, nicĭ purcelŭ la casă.

Celŭ cu bogăția însĕ n'avea nicĭ unŭ sufletŭ de copilŭ, ér celŭ sĕracŭ avea o spuză de copii.

Odată chiămă bogatulŭ pe frate-sĕu la elŭ și'i ḑise:

„Scii tu, frate, de ce te-am chiămatŭ la mine?"

— „Sciu, décă mi-i spune," ḑise sĕraculŭ.

„Ascultă dér sĕ'țĭ spunŭ," începŭ bogatulŭ. „Eu am o pîră mare; mâne s'adună toțĭ județii, ca sĕ hotărescă asupra ei. Vedĭ tu bine dér, că eu mâne trebue sĕ mergŭ la orașŭ, căcĭ nu vreu sĕ-'mĭ perdŭ pîra. Hm, dér ceva mĕ neliniștesce; tu scii unde-i pămêntulŭ meu ălŭ mare de după Cheiă, așa-i? Sĕ sciu, că întru în pămêntŭ, dér mâne trebue aratŭ, sĕmĕnatŭ și grăpatŭ ca stratulŭ, că de unde nu, în ḑiua următóre n'o sĕ am norocŭ și ródă în elŭ. Rogu-te decĭ, frate, sĕ vii sĕ mergĭ tu în loculŭ meu cu slugile la pămêntŭ, și décă vețĭ merge, bine sĕ vĕ purtațĭ, ca sĕ'lŭ gătațĭ de aratŭ și sĕmĕnatŭ până de cu séră. Dreptŭ rĕsplată ți-oiu da și ție patru mierțe de grâu sĕ le sĕmenĭ unde vei vré în unulŭ din pămênturile mele, ca sĕ ai și tu bietŭ cu ce sĕ'țĭ hrănescĭ copilașii."

— „Prea bucurosŭ, frate," ḑise sĕraculŭ. „Fii liniștitŭ, încrede-te în mine și du-te cu Dumneḑeu. Eu credŭ, că le vomŭ isprăvi tóte după cum doresci, și'țĭ mulțămescŭ din inimă, că'țĭ aducĭ aminte de sĕrăcia și de copilașii mei."

A doua ḑi desŭ-de-diminéță, sĕraculŭ se scólă, deșteptă pe slugile fratelui sĕu din somnŭ și în curêndŭ cincĭ plugurĭ cu câte patru boi ieșiră din curtea bogatului, se îndreptară spre pămêntulŭ de după Cheiă și hois Negrule, na Surule, cea Juncane, până de cu séră, când pămêntulŭ era aratŭ și sĕmĕnatŭ după cuviință, ba i-a mai rĕmasŭ vreme sĕraculului sĕ semene și cele patru mierțe, ce i-a datŭ voiă bogatulŭ sĕ le semene pentru elŭ, pe unulŭ din pămênturile lui.

Când se 'ntorceau dela plugŭ și erau apróре de satŭ, ḑise unulŭ dintre slugi:

„Unde-i sĕcuricea dela plugŭ? Nu-i la loculŭ ei! N'ațĭ luat'o voi care-va?"

— „Nu," rĕspunseră celelalțĭ, „nu-i la noi. Póte va fi rĕmasŭ colo la pămêntŭ, de nu s'o fi pierdutŭ pe drumŭ".

Și unde'mĭ începură sĕ se sfădéscă, sĕ se înjure și sĕ se batjocurescă unulŭ pe altulŭ pentru securice. Toțĭ se 'mbiau și nicĭ unulŭ nu voia sĕ plece îndĕrătŭ după securice, până în cele din urmă se duse fratele bogatului, căcĭ, vedĭ Dómne, fi era rușine sĕ aibă fratele sĕu pagubă sub îngrijirea lui.

Mergêndŭ, sĕraculŭ se uita și dincóce și dincolo de drumŭ, da de cumva s'o fi pierdutŭ securicea pe drumŭ. Dér îndeșertŭ, căcĭ elŭ ajunse căutândŭ până la pămêntulŭ, care'lŭ prea sĕmĕnase mai în urmă, și acolo a aflatŭ securicea, unde o pusese elŭ.

Vrêndŭ sĕ pornéscă cu securicea către casă, i-se năzărece cea înaintea ochilorŭ, o formă de omŭ umblândŭ dealungulŭ pămêntului, când plecându-se, când sculându-se.

Omulŭ sĕracŭ nicĭ vorbă sĕ-i fiă frică. Alérgă tiptilŭ-tiptilŭ către forma de omŭ, o apucă de capŭ și o întrébă:

„Cine ești tu și ce cauțĭ aicĭ în capŭ de nópte?!"

— „Lasă-mĕ, dragulŭ meu," rĕspunse forma de omŭ, „că eu sunt norocŭ fratelui tĕu celui bogatŭ și firele de grâu, carĭ au rĕmasŭ afară, le bagŭ în pămêntŭ, ér pe cele carĭ au apucatŭ prea afundŭ le scotŭ mai afară, ca grâulŭ totŭ deodată sĕ resară."

„Bine, prietine, eștĭ vrednicŭ de laudă, dér eu sĕ nu am norocŭ? Sunt așa de sĕracŭ, de nu'mĭ afli păreche."

— „Ba ai și tu, cum sĕ nu ai, dér norocŭ tĕu este norocŭ norócelorŭ, mai mare peste tóte norócele."

„Décă norocŭ meu este norocŭ norócelorŭ, de ce eu sunt așa de sĕracŭ?"

— „Hei, prietine, pentru-că norocŭ tĕu nu-'țĭ pórtă grija ta; elŭ șéde numai pe divanŭ scumpŭ, cu pipă de spumă în gură, lângă masă de aurŭ împodobită cu pietri scumpe, poruncindŭ altorŭ noroce sĕ-i aducă focŭ în pipă, mâncărĭ și beuturĭ alese, și tótă ḑiulica se desfătéză, ca unulŭ care este mai mare — și are din ce, căcĭ tóte

de statŭ maghiarŭ, cu alte cuvinte că li-au îngenunchiatŭ. „Erdelyi Hirado“ dice, că partida poporală săséscă a încetatŭ a fi partidă politică, şi acestŭ lucru face pe cei dela fóia amintită sĕ salte de bucuriă. „Budapesti Hirlap“ nu e mulţămitŭ însĕ nicĭ cu acéstă capitulare, pentru că, dice elŭ, Saşii totŭ mai voiescŭ sĕ fiă separaţĭ de Maghiarĭ ca unitate naţională în locŭ sĕ urmeze esemplulŭ fraţilorŭ lorŭ din Zips, adecă sĕ se maghiariseze, pentru că şi aşa Saşii fiindŭ departe de Germania şi de Austria, suntŭ ameninţaţĭ în naţionalitatea lorŭ de Valachii cei cu „nisuinţe daco-române“, ér nu de Ungurĭ. Fóia unguréscă totŭ se mângăiă însĕ cu aceea, că Saşii facŭ bune s rvicii statului „maghiarŭ“ în „contra nisuinţelorŭ daco-române“. Sciindŭ fórte bine Saşii, ca şi calumniatorii ungurĭ, că nisuinţele daco-române constau în firma hotărîre a Românilorŭ d'a 'şĭ păstra şi apĕra limba şi naţionalitatea lorŭ, d'a-şĭ recâştiga drepturile lorŭ şi d'a dobêndi egala îndreptăţire în tóte pentru toţĭ Nemaghiarii, tăcé-vorŭ compatrioţii noştri saşĭ la insinuarea fóiei unguresci, că ei, adecă Saşii, lucréză în contra amintitelorŭ nisuinţe ale Românilorŭ? Aşteptămŭ o lămurire, pentru că fóia naţională săséscă reproduce espectorările fóiei unguresci fără nicĭ unŭ comentarŭ. — „Budapester Tagblatt“ se bucură de acéstă schimbare în purtarea politică a Saşilorŭ, dér se teme, sĕ nu fiă la mijlocŭ şi ambiţiunĭ şi interese personale, se va arĕta însĕ în curêndŭ, décă aşa va fi. Jidovii dela „Pester Lloyd“ iau peste piciorŭ congresulŭ şi programulŭ Saşilorŭ, dicêndŭ, că Saşii se jócă ca copiiĭ cu puscĭ de tinichea şi cu săbii de lemnŭ, şi că sĕ nu'şĭ facă ilusii, că guvernulŭ va schimba în favórea lorŭ vr'o instituţiune orĭ că va întroduce în raporturile naţionalităţilorŭ, şi aşa destulŭ de delicate, ale Transilvaniei unŭ elementŭ de descompunere. „Neues Pester Journal“ încă nu e învoit cu particularismulŭ săsescŭ, dér se bucură de manifestaţia politică a Saşilorŭ, carĭ au încetatŭ a mai fi o partidă a naţionalităţilorŭ în înţelesŭ mai strînsŭ, înlăturândŭ caracterulŭ federalisticŭ alŭ politicei lorŭ de pănă acum. Aşa déră resultatulŭ congresului şi cuprinsulŭ programului săsescŭ însemnéză îngenunchiare înaintea celorŭ dela putere. Vomŭ vedé în urma acestui programŭ, în care deja prin amintirea domeniilorŭ Sĕliştei şi Tălmaciului se aruncă o căutătură chiorîşe asupra Românilorŭ, ce atitudine vorŭ observa Saşii faţă cu Românii, cărora, precum ne dă a înţelege „Bud. Hirl.“, ei li-suntŭ duşmanĭ!

Dinafară. Despre *pregătirile militare ale diferitelorŭ state marĭ* aflămŭ interesante amĕnunte în raportulŭ comisiei bugetare a delegaţiunei austriace. *Rusia* şĭ-a împătritŭ în anii din urmă numĕrulŭ bataliónelorŭ de vênătorĭ, a provĕdutŭ cu cadre tóte divisiile de reservă şi a sporitŭ cu două numĕrulŭ corpurilorŭ de armată. *Germania* şĭ-a sporitŭ artileria, a formatŭ două corpurĭ de armată nouĕ şi în curêndŭ va forma încă alte două corpurĭ. *Franţa* are unele, din cele 19 corpurĭ de armată, de câte trei şi chiar patru divisii şi are intenţiunea sĕ duplice numĕrulŭ corpurilorŭ sale de armată, aşadéră sĕ le urce la 38 de corpurĭ. Acestea nu suntŭ stărĭ, care sĕ mai dureze multŭ, ci, vorba ministrului de rĕsboiu Bauer, va trebui sĕ urmeze o catastrofă, décă pacea nu se va puté asigura pe altă cale decâtŭ prin sporirea armatelorŭ.

De câteva dile *în Bulgaria e crisă ministerială.* Acéstă crisă a isbucnitŭ din causa duşmăniei ce esistă între ministrulŭ de esterne şi ministrulŭ de finanţe. Mai deunădĭ apăruse în diarulŭ englesŭ „Times“ o corespondenţă fórte rĕu voitóre pentru prinţulŭ Ferdinandŭ. Ministrulŭ de esterne a fostŭ învinuitŭ de colegii sĕi, că elŭ este autorulŭ acelei corespondenţe. Este probabilŭ însĕ, că cestiunea esecuţiunei lui Paniţa, în contra căreia s'a rostitŭ în modŭ categoricŭ ministrulŭ de esterne, este causa reală a crisei. — In urma incidentelorŭ de mai susŭ ministrulŭ de esterne şĭ-a datŭ demisia. Dér crisa nu se va mărgini la acésta, căcĭ ministrulŭ de finanţe, care se hotărîse a demisiona după deschiderea drumului de ferŭ dela Burgas, va trebui sĕ se retragă. Ministrulŭ justiţiei a declaratŭ, că nu mai rĕmâne în cabinetŭ, décă colegulŭ sĕu dela finanţe nu va părăsi ministerulŭ. E probabilŭ, că se va oferi ministrului de esterne, ca sĕ mérgă la Bucurescĭ, în calitate de agentŭ diplomaticŭ. Insĕ d. Stransky e hotărîtŭ sĕ refuse, voindŭ a continua sĕ facă politică în Bulgaria. — *In privinţa recursului lui Paniţa* în contra sentinţei tribunalelorŭ militare, „Timpulŭ“ află următórele: Curtea de Casaţiă militară e compusă din colonelulŭ Lubomski, preşedinte, şi de maiorulŭ Tantilof, ambii membri de dreptŭ. Prinţulŭ a desemnatŭ deja pe cei doi alţĭ membri, şi anume pe maiorulŭ Petrof, fratele şefului statului maiorŭ, omulŭ care îi este mai multŭ devotatŭ, şi pe maiorulŭ Salabachef, fratele ministrului de finanţe. Rĕmâne a se mai numi unŭ alŭ cincelea ofiţerŭ. —Ministrulŭ de resbelŭ a trecutŭ în reservă alţĭ 12 ofiţerĭ compromişĭ în complotulŭ lui Paniţa. — *Guvernulŭ Bulgarŭ a trimesŭ Porţii o notă, prin care cere recunóscerea prinţului Ferdinand.* Acéstă notă va fi ultimulŭ actŭ sĕvârşitŭ de ministrulŭ de esterne Stranski, care acum e demisionatŭ. Étă câte-va estrase din acéstă notă: „Mai ântêiu se arată progresele sĕvârşite în timpii din urmă de Bulgaria, şi silinţele depuse de trei anĭ pentru consolidarea stării actuale de lucrurĭ, precum şi pentru menţinerea păcii în peninsula balcanică. Fără a se cita numele lui Paniţa, se arată dificultăţile interne ale Principatului mărite de greutăţile situaţiei externe. Guvernulŭ princiarŭ e convinsŭ, că Pórta nu vré sĕ lase pe Rusia sĕ deviă triumfătóre în Balcanĭ, şi elŭ stăruesce, ca Turcia, conformŭ stipulaţiunilorŭ din tractatulŭ din Berlinŭ, sĕ ia iniţiativa recunóscerei Prinţului Ferdinand. Décă Pórta nu va face acésta, Bulgarii îşĭ reservă deplina lorŭ libertate de acţiune“. In nota sa către Pórtă, guvernulŭ bulgarŭ amintesce şi situaţiunea de nesuferitŭ a exarchatului bulgarŭ faţă cu poporaţiunea bulgară a Macedoniei, a carei tractare la esercitarea cultului forméză unŭ mare contrastŭ faţă cu tratarea ce o întêmpină locuitorii mohamedanĭ din partea guvernului bulgarŭ. I-se cere Porţii, sĕ acorde locuitorilorŭ bulgarĭ ai Macedoniei aceeaşĭ libertate a cultului, de care se bucură celelalte popóre ale imperiului turcescŭ. Nu se póte prevedé încă resultatulŭ acestei note.

Europa militară.

Jertfele, ce le cere adĭ militarismulŭ, au ajunsŭ punctulŭ, la care cei vechĭ nicĭ-odată nu s'au gânditŭ. Cu timpulŭ perfecţionarea armelorŭ a cerutŭ şi sporirea armatelorŭ, aşa că adĭ întrégă Europa se vede în faţa unui molochŭ, care înghite tótă munca şi câştigulŭ popórelorŭ europene.

Statele europene se 'ntrecŭ în sporirea armatelorŭ nu numai pentru casurĭ de rĕsboiu, ci şi pentru timpurĭ de pace, căcĭ bagŭ-sémă suntemŭ osîndiţĭ a ne teme şi de mişcarea unei frunde, şi de audulŭ unui cuvêntŭ, care nasce îngrijirĭ serióse.

Nu e mirare dér, décă Europa e înarmată adĭ mai putenicŭ ca orĭ şi când. Europa póte pune adĭ pe piciorŭ de rĕsboiu *24 milióne de ostaşĭ*, în care numĕrŭ e socotită întrégă puterea armată a tuturorŭ statelorŭ. In timpŭ de pace însĕ Europa e îngreuiată cu $4^1/_2$ milióne ómenĭ înarmaţĭ, aşa că în urma acésta amŭ puté dice fără sfială, că bĕtrânulŭ continentŭ de dincóce de Oceanŭ este adĭ mai multŭ ca orĭ şi când o casarmă uriaşă, în care afli tóte gata pentru unŭ măcelŭ înfricoşatŭ.

Fóia militară „*Revue Militaire Suisse*“ face o statistică asupra puterii militare din Europa. *Efectivulŭ de pace* (fără marină) alŭ *Rusiei* e de 877,000 ómenĭ; alŭ *Franciei* de 512,000; alŭ *Germaniei* de 492,000; alŭ *Austro Ungariei* de 290,000; alŭ *Italiei* de 210,000; alŭ *Angliei* de 221,000; alŭ *Turciei* de 182,000; alŭ *Spaniei* de 131,000; alŭ *Olandei* de 66,000; alŭ *Belgiei* de 43,000; alŭ *Danemarcei* de 43,000; alŭ *României* de 35,000; alŭ *Svediei* şi *Norvegiei* de 33,000; alŭ *Bulgariei* de 32,000; alŭ *Greciei* de 26,000; alŭ *Portugaliei* de 24,000; şi alŭ *Serbiei* de 13,00.

Efectivulŭ de rĕsboiu ne putemŭ închipui câtŭ este de colosalŭ. *Rusia* are unŭ efectivŭ de rĕsboiu de 2,264,293 ostaşĭ, afară de glóte, armata teritorială şi marină, — se înţelege, că numĕrulŭ acesta cade numai pe Rusia europénă; *Francia* dispune de unŭ efectivŭ de rĕsboiu de 1,788,300; *Germania* póte pune pe piciorŭ de rĕsboiu 1,492,104 ómenĭ; *Italia* 733,312; *Anglia* 570,000; *Spania* 450,000 şi *Turcia* 468,000 de ostaşĭ.

Décă bine socotesce „*Revista militară italiană*“, atuncĭ bugetulŭ statelorŭ mai marĭ din Europa pe anulŭ 1890 este la olaltă de 4,055,440,000 francĭ. Aşadéră mai multŭ decâtŭ patru miliarde. Din bugetulŭ acesta se vine pentru armate 3,189,000,000, ér pentru marină 866 milióne. In bugetulŭ acesta suntŭ socotite numai bugetele Rusiei, Franciei, Germaniei, Austro-Ungariei, Italiei şi Angliei. Din suma acésta pe fiăcare locuitorŭ se vine: în Germania 20·69 francĭ, în Anglia 16·92, în Francia 16·66, în Italia 10·23, în Rusia 8·54, ér pe unŭ contribuabilŭ din Austro-Ungaria 7·96. De aicĭ déră se vede lămuritŭ, că avù dreptate ministrulŭ comunŭ de rĕsboiu, când a disŭ în delegaţiunĭ, că monarchia nóstră cheltuesce mai puţinŭ cu armata în proporţiă cu celelalte state. Şi cu tote acestea câtŭ de greu simţimŭ noi acéstă sarcină.

„Monitorulŭ academiei Ludovica“ (Ludovika Akademia Közlöny) dă nesce lămurirĭ interesante asupra pulberei fără fumŭ. Numitulŭ organŭ dice: Pănă acum Francia şi Germania suntŭ provĕdute cu prafulŭ fără fumŭ, dér numai cea dintâiu este provĕdută cu elŭ aşa, încâtŭ sĕ'lŭ pótă folosi esclusivŭ într'unŭ eventualŭ rĕsboiu. Sunetulŭ ce'lŭ produce prafulŭ fără de fumŭ e fórte slabŭ, aşa încâtŭ abia se póte audi la o anumită depărtare. Imprejurarea acésta e fórte avantagiósă pentru pedestrime, fiind-că nu se mai póte rĕspunde focului în direcţia de unde vine împuşcătura. E şi mai bătĕtóre la ochĭ deosebirea, ce se află între vechia şi noua pulbere de puşcă, fiind-că pe când cea dintêiu, décă se aprinde în aerŭ liberŭ, produce unŭ fumŭ mare, pe atuncĭ cea de-a doua s'aprinde liniştitŭ, fără sunetŭ, cu flacărĭ vii şi cu fumŭ, care abia se observă.

---

suntŭ pe mâna lui, ér cu tine nu'şĭ bate capulŭ.“

„Nu'ţĭ credŭ vorbelorŭ tale, ér décă ţĭ-aşŭ crede, te-aşŭ întreba: nu m'ai sci tu duce la norocnlŭ meu, sĕ'lŭ vĕdŭ şi eu cu ochii, cum te vĕdŭ pe tine?“

— „Ba te-oiu duce bucurosŭ, de ce sĕ nu te ducŭ, numai sĕ vii cu mine şi sĕ mĕ laşĭ de după capŭ, căcĭ prea mĕ strîngĭ“.

„Ba, că dĕu, asta n'oiu face-o, că mi-e frică sĕ nu mĕ înşelĭ şi s'o iai la sănĕtósa.“

— „N'ai témă, că eu nu'sŭ înşelătorŭ de ómenĭ. Noroculŭ s'apropiă de omulŭ, care are minte, şi tu, gândescŭ, că minte ai.“

Se luară amêndoi şi se duseră multă lume 'npĕrăţiă ca Dumnedeu sĕ ne ţiĕ, că din poveste multă şi frumósă este.

S'au dusŭ pănă au ajunsŭ la unŭ rozorŭ mare. Şi décă au ajunsŭ la rozorŭ Noroculŭ ridică o piatră lată câtŭ o masă sub care se vedea o gaură, şi dise:

— „Pe aicĭ trebue sĕ mergemŭ. Aicĭ este locuinţa norocului.“

„Bagă de sémă, noróce, că de mĕ înşelĭ, vai şi amarŭ de tine, căcĭ totŭ bucăţĭ te taiu cu securicea asta.“

— „N'ai témă, că eu nu te 'nşelŭ. Ţi-am mai spusŭ odată acésta!“

Şi-au întratŭ prin gaură, pe sub pămêntŭ, şi orbecândŭ cât-va prin întunerecŭ, étă că vĕdŭ cam departe o dare de lumină.

— „Vedĭ lumina aia?“ dise noroculŭ. „Acolo 'sŭ tóte norócele din lume, acolo este şi noroculŭ tĕu, mai marele norócelorŭ. Du-te fără de frică, căcĭ nimenĭ nu'ţĭ are grija, şi acolo după masă vei vedé şedêndŭ prăvălitŭ pe divanŭ noroculŭ tĕu poruncindŭ celorlalte noróce: ce şi cum sĕ isprăvéscă. Apucă'lŭ de după capŭ şi-i dă câteva cu muchia securicei; apoi povestesce cu elŭ şi décă te va îmbia cu buţĭ de banĭ, cu ciurdĭ de vite şi cu orĭ-ce bunĕtăţĭ, sĕ nu le primescĭ, că nu vei avé norocŭ de ele, ci cere-i puica moştenită dela moşĭ şi strămoşĭ, pe care o ţine în puiuculŭ mesei, şi în care stă noroculŭ fratelui tĕu şi alŭ tĕu.“

Intră sĕraculŭ înăuntru şi se îngrozì vĕdêndŭ, cum umblă norócele ca 'n ciurŭ. Unele veniau, altele mergeau. Se mai călca unulŭ pe altulŭ, dér pe elŭ pare, că nime nu'lŭ băga în sémă.

Hotărîndu-se, deodată merge dreptŭ la mai marele norócelorŭ, care şedea după masă şi poruncea sĕ-i aducă felŭ de felŭ de beuturĭ şi focŭ în pipă. Abia sufla de sătulŭ ce era. Sĕraculŭ nu glumesce, ci mi'lŭ şi înhaţă de capŭ şi-i dă vre-o câteva cu muchia securei strigându-i din tóte puterile:

„Hei, blăstĕmatule! Tu te desfătezĭ aicĭ şi te îmbuibĭ în tóte, ér pe mine şi pe copilaşii mei ne laşĭ sĕ perimŭ de fóme.“

— „Lasă-mĕ, dragulŭ meu,“ se rugà noroculŭ, „că te facŭ bogătanŭ; îţĭ dau buţĭ cu banĭ, ciurdĭ de vite, turme de oi, totŭ ce poftescĭ.“

„Nu'mĭ trebue nimicŭ, numai puica, pe care ai moştenit'o dela moşĭ de strămoşii tĕi.“

— „Hei, scumpulŭ meu, ce folosŭ vei avé tu de puica aia? Câţĭ copii ai tu, nicĭ câte-o bucătură nu-i vine la câte unulŭ din ea.“

Sĕraculŭ îi mai dă una cu sĕcurea, dicêndu-i:

„Ţi-ai găsitŭ omulŭ. Cu mine sĕ nu întindĭ multă vorbă, ci dă'mĭ ce am cerutŭ, că de unde nu, totŭ bucăţĭ te facŭ cu securicea asta.“

Vĕdêndŭ noroculŭ norócelorŭ, că nu-i glumă, scóte puica şi i-o dă.

Câtŭ ce şi-o vĕdù în mânĭ, sĕraculŭ o şi luà la piciorŭ cu puica subţióră; nicĭ nópte bună nu mai dise.

Ajunse omulŭ sĕracŭ acasă, după atâta ostenélă, dete puica muerii sale sĕ aibă grijă de ea, şi pe când sosi la frate-sĕu, tocmai puneau cina pe masă.

Multŭ s'a bucuratŭ bogatulŭ, că i-s'a isprăvitŭ lucrulŭ şi a mulţămitŭ din inimă sĕracului sĕu frate, înveselitŭ, că a dobênditŭ şi pîra.

„Astădĭ,“ dise bogatulŭ, „a fostŭ diua norocului pentru mine, şi după Dumnedeu credŭ, că şi pentru tine frate.“

După cină bogatulŭ a datŭ fratelui sĕu o pâne întrégă şi o ólă mare cu zémă sĕ le ducă la copiiĭ sĕi, ca sĕ cineze şi ei sĕrmanii. Bucuria copiilorŭ! Ei cinară şi se culcară liniştiţĭ şi mulţămindŭ lui Dumnedeu.

Dér ce sĕ vedĭ? Târdîu după miedulŭ nopţii se trezesce muierea într'unŭ strigătŭ cumplitŭ:

„Scólă, bărbate, că arde ceva!“

„Bărbatulŭ sare îndată din aşternu-

Pe câmpulŭ de luptă pulberea fără, fumŭ are unŭ deosebitŭ efectŭ. Prin ea mărindu-se puterea focului şi a cercului în care operéză unŭ corpŭ sĕu unŭ despărţĕmêntŭ de armată, pedestrimea trebue sĕ opereze în mĕsură cu multŭ mai mare ca până acuma; colónele de ostaşi rĕmânŭ câtŭ se póte de puţinŭ pe terenulŭ de atacŭ şi astfelŭ lupta se va face esclusivŭ dela marginile raḑei de operaţii, ér reservele vorŭ trebui sĕ rĕmână cu multŭ îndĕrĕtulŭ trupelorŭ regulate şi încă mai puţinŭ grămădite ca până acuma. D. asemenea, prin noua pulbere fără fumŭ, artileria încă primesce unŭ mare avantagiu, fiindcă ţelurile ei póte sĕ şi-le fixeze în mai mare depărtare şi sĕ opereze din mai marĭ distanţe în potriva focurilorŭ duşmanului.

Pulberea fără fumŭ însĕ e în desavantagiu pentru cavaleriă. Mişcările ei nu vorŭ putĕ fi mai multŭ acoperite prin fumŭ; cavaleria va trebui, ca din marĭ depărtărĭ sĕ se resfireze şi va întêmpina serióse piedecĭ în luptă. In lipsa fumului şi în parte a sunetului cavaleria adese-orĭ va veni între ploi torenţiale de glónţe, carĭ vor face marĭ stricăciunĭ în rîndurile ei prin noulŭ sistemŭ de puscĭ.

Dér pulberea fără fumŭ va avĕ mare înrîurire şi asupra conducerei generale a luptei. Conducĕtorii vorŭ fi siliţĭ sĕ recurgă la stratageme şi espediente nouĕ şi cam grele. Bubuitulŭ tunului, care se înălţa până acum în aerŭ şi care nu arare-orĭ ducea la învingere, pe viitorŭ va fi scosŭ afară din regulamentulŭ de luptă; dibăcia de a afla pe inimicŭ şi puterea de spiritŭ în viitórele rĕsbóie, carĭ vorŭ decurge, cum s'ar ḑice, în „linişte" şi „neacoperite", vorŭ avĕ pe viitorŭ mai mare pondŭ şi importanţă....

Raporturile dintre Austro-Ungaria şi România.

„Politische Correspondenz" din Viena spune, că la Bucurescĭ au făcutŭ bună impresiune declaraţiunile contelui Kalnoky, cumcă relaţiunile dintre Austro-Ungaria şi România suntŭ amicale, şi recunósce, că nu trebue sĕ se acuse guvernele acestorŭ două ţĕrĭ, fiindcă negocierile pentru încheierea unei convenţii comerciale stau pe locŭ. Opinia publică din Austria aruncă asupra Ungariei o mare parte din responsabilitate pentru starea de aḑi a lucrurilorŭ. Afară de acésta, totŭ opiniunea publică vede în mĕsurile luate de guvernulŭ ungurescŭ în contra importului porcilorŭ din Serbia o manifestaţiă duşmănósă în contra României. Ungaria, ḑice fóia vienesă, s'a arĕtatŭ totdéuna neînduplecată; România din contră nu şi-a mărită pretenţiunile, deşi ar fi putută face acésta, deórece ea a găsitŭ pieţe favorabile în alte state pentru productele sale agricole şi în parte şi pentru vitele sale. Cu tóte astea România n'a renunţatŭ la dorinţa de a ajunge la o înţelegere cu Austro-Ungaria, dér în acestŭ momentŭ înţelegerea este mai greu de făcutŭ, fiindcă România nu póte renunţa la avantagele ce e datóre sĕ le garanteze industriei sale, ce e în nascere, şi de altă parte nu s'ar putĕ pune în luptă cu sentimentulŭ publicŭ".

Cum vedemŭ, nu e speranţă de a se încheia convenţiă comercială.

SCIRILE ḐILEI.

Escursiune artistică. D-lŭ *Gavriilŭ Musicescu*, profesorŭ la conservatoriulŭ din Iaşi şi şefŭ alŭ corului mixtŭ metropolitanŭ deacolo, care numĕră 40 persóne, şi-a propusŭ, precum ni-se scrie,sĕ facă o călĕtoriă cu corulŭ sĕu prin Transilvania, Bănatŭ, Ţéra ungurĕscă, Serbia şi Bulgaria, în lunile Iulie şi Augustŭ 1890. Oraşele, în carĭ va da câte unŭ *concertŭ coralŭ* suntŭ: Braşovŭ, Sibiiu, Blaşiu, Deva, Cluşiu, Oradea-mare, Aradŭ, Timişóra şi Caransebeşŭ. Pentru realisarea acestei frumóse idei, d-lŭ Musicescu a pregătitŭ unŭ repertoriu de musică corală classică şi poporală, între altele bucăţi de-ale măestrilorŭ Orlando di Lasso, Haendel, Stradella, Schubert, Verdi ş. a. şi cântece poporale române.

Felicitămŭ pe d-lŭ Musicescu pentru hotărîrea sa şi-lŭ asigurămŭ de cea mai bună şi frăţĕscă primire.

***

Darŭ. Din Deşiu ni-se scrie, că bunulŭ creştinŭ *Teodorŭ Băiasă* cu soţia sa *Maria n. Rusu* la îndemnulŭ d-lui Ioanŭ Goronŭ, preotulŭ românŭ din Cuzdrióra, au cumpĕratŭ pentru biserica de acolo două feşnice de lemnŭ, sculptate şi aurite, carĭ au costatŭ 260 fl. v. a.

***

Artista Agata Bârsescu e angagiată la teatrulŭ germanŭ din Hamburg în condiţiunĭ multŭ mai avantagióse decâtŭ la teatrulŭ curţii (Burgtheater) din Viena.

***

Semne de fericire ungurĕscă. La conscrierea alegĕtorilorŭ oraşului Cluşiu, ce se face acum, s'a dovedită tristulŭ faptŭ, că 233 de alegĕtorĭ şi-au perdutŭ dreptulŭ de alegere din causa restanţelorŭ de dare.

***

Alegere de protopopŭ în Unguraşŭ. S'au convocatŭ membrii preoţĭ şi mirenĭ ai sinodului protopresbiteralŭ ordinarŭ şi înmulţitŭ alŭ tractului Unguraşului la sinodulŭ electoralŭ, ce se va ţine în comuna Hida, Joi în 21 Iuniu (3 Iuliu) a. c. la 11 óre a. m. în localitatea şcólei confesionale gr. or. de acolo pentru alegerea de protopresbiterŭ alŭ tractului Unguraşului. Serviţiulŭ divinŭ, ce va premerge actului de alegere, dimpreună cu chemarea Spiritului sântŭ, se va celebra în aceeaşĭ ḑi la 9 óre a. m. în biserica parochială din Hida, la care asemenea suntŭ învitaţĭ a participa toţĭ membrii sinodului protopresbiteralŭ electoralŭ. Comisarŭ consistorialŭ e numitŭ Pré-cuvioşia sa protosincelulŭ Nicanorŭ *Frateşiu.*

***

Colera bântue în mai multe provincii ale Spaniei. Guvernele diferitelorŭ state au începutŭ a lua mĕsurĭ de precauţiune.

***

Fete eleve la gimnasii. Numĕrulŭ fetelorŭ, care s'au anunţatŭ în anulŭ acesta pentru esamene la gimnasiile de statŭ în România, e fórte mare. Aşa de esemplu la liceulŭ (gimnasiu completŭ) Mateiu Basarabŭ din Bucurescĭ s'au anunţatŭ 92, la liceulŭ Sf. Sava totŭ din Bucurescĭ 83, şi încă multe altele la celelalte gimnasii.

***

Unŭ Ungurŭ cu minte. „Pester Lloyd" află, că preotulŭ luteranŭ din Hajdu, Ludwig Materny, a refusatŭ alegerea sa ca membru în comitetulŭ filialei de acolo a Kulturegyletului ardelênŭ. Jupânii sunt cătrăniţĭ.

***

Sciinţă geografică ungurĕscă. O fóiă din Cluşiu ne descopere în numĕrulŭ sĕu dela 16 Iunie n., că rîulŭ Timişŭ se află aprópe de — Sibiiu.

Sĕ mai ḑică cineva, că Kulturegyletiştii n'au misiune „culturală."

***

Castelulŭ lui Huniade. Precum spunŭ foile din Pesta, comisiunea pentru susţinerea monumentelorŭ a hotărîtŭ ca sĕ se continue restaurarea castelului lui Corvinŭ în Hunedóra.

***

Musică militară austriacă în Berlinŭ. „Drau" află, că musica militară a regimentului 78 de infanteriă din Esseg a primitŭ din Berlinŭ învitarea, ca cu ocasiunea serbărilorŭ reuniunilorŭ germane de dare la semnŭ sĕ concerteze în şĕse serĭ, primindŭ pentru acésta unŭ onorarŭ de 3000 fl. Administraţia musicei s'a adresatŭ la comanda de corpŭ, întrebând'o, déca i-se permite sĕ facă o astfelŭ de escursiune. Comanda a trimisŭ petiţia la ministrulŭ de rĕsboiu recomandând'o spre aprobare.

***

Tarifulŭ pe zone s'a pusŭ în aplicare şi pe căile ferate austriace.

***

Celŭ mai vechiu procesŭ de defraudare e în curgere la tribunalulŭ din Seghedinŭ. Controlorulŭ de cale ferată Ianos Kiss defraudase cu alţĭ trei complicĭ 13,000 fl. încă în 1867. De atuncĭ au muritŭ toţĭ patru defraudanţii şi registrele oficiului de dare, care formau cele mai importante doveḑĭ în contra lorŭ, s'au perdutŭ cu ocasia inundării din 1879. Cheltuelile cercetării se urcă aḑi la 12,000 fl. şi până se va termina afacerea vorŭ trece peste suma defraudată ungurĕscă.

***

Postŭ de profesorŭ de desemnŭ. La şcólele medii române ort. rĕs. din Braşovŭ este a se ocupa postulŭ de profesorŭ de desemn. Pentru ocuparea acestui postŭ se escrie concursŭ cu terminŭ până la 30 Iuniu 1890 st. vechiu. Concurenţii vorŭ adresa către subscrisa Eforiă scolară petiţiunile lorŭ instruite cu documentele: *a)* că suntŭ Românĭ şi de religiune gr. or.; *b)* că au purtare bună atâtŭ în privinţa moralităţii, câtŭ şi în relaţiunile civile; *c)* că suntŭ de constituţiune firmă şi deplinŭ sĕnĕtoşĭ; *d)* testimoniu de cualificaţiune pentru postulŭ de profesorŭ de desemnŭ la scólele medii, éră în lipsa acestuia sĕ dovedĕscă, că au absolvatŭ o scólă medie şi au cercetatŭ cu succesŭ cursurile unei scóle de specialitate, spre a-şĭ putĕ câştiga cualificaţiunea recerută pentru acestŭ postŭ. Acelŭ profesorŭ va avĕ a propune 12 óre pe sĕptĕmână şi va primi salariu anualŭ de 620 fl. v. a. Concurenţii vorŭ declara în petiţiunile lorŭ, că se vorŭ supune legilorŭ nóstre bisericescĭ şi celorŭ scolare, precum şi normativelorŭ şi dispoşiţiunilorŭ speciale ale acestorŭ institute ce suntŭ în vigóre sĕu se vorŭ face în decursulŭ timpului.

***

Transportulŭ sărei şi ajutóre la ţĕranĭ. Creditulŭ de unŭ milionŭ pentru cumpĕrarea de vase pentru transportulŭ sărei române în Serbia a fostŭ votatŭ de senatulŭ românŭ. Asemenea s'a mai votătŭ şi creditulŭ de unŭ milionŭ pentru a se împărţi ca ajutóre la ţĕranii, carĭ se vorŭ împroprietări.

***

Din Bihorŭ ni-se scrie: Pe câtŭ neamŭ bucuratŭ de mersulŭ timpului de mai nainte şi pe câtŭ de marĭ speranţe amŭ legatŭ de sĕmĕnăturĭ până acuma, pe atâtŭ de adêncŭ mâhniţĭ suntemŭ şi pe atâtŭ de îngrijaţĭ privimŭ înaintea viitorului. A doua sĕptĕmână e deja, de când ploile nu ni-au slăbitŭ aşa ḑicêndŭ numai pe câteva óre, ghiaţă încă amŭ avutŭ destulă şi mai mare şi mai mică, în urma căreia aerulŭ e atâtŭ de rece, încâtŭ ne socotimŭ a fi intraţĭ în tómnă. Holdele mai tóte-sŭ arie la pĕmêntŭ, unde le copleşescŭ mohulŭ şi gozulŭ. Cucuruzulŭ întârḑiă în lucru şi din frumosŭ ce era, de multele ploi începe a îngălbini. Mare pagubă este şi în fênŭ, deórece în fórte multe locurĭ năpustea de vreme l'a cuprinsŭ în brezde.

O dróiă de executorĭ încă şi — tabloulŭ e deplinŭ!

---

tulŭ sĕu. In casă se vedea ca ḑiua. Vede pe masă ca o lumină.

— „Tu muere, lăsat'ai tu opaiţulŭ nestinsŭ, când te-ai culcatŭ?"

„Cum sĕ'lŭ lasŭ, bărbate! După ce s'a stinsŭ elŭ de voia lui, m'am culcatŭ!"

Alérgă bărbatulŭ la masă şi vede în mijloculŭ mesei unŭ ou, care strălucia aşa de tare, încâtŭ lumina ca ḑiua, deşi nu era lumină. Numai atuncĭ şi-a adusŭ aminte, că de bună sémă, că acelŭ ou l'a ouatŭ puica, pe care a adus'o elŭ dela mai marele norócelorŭ.

Multŭ era încă până la ḑiuă. S'a sculatŭ decĭ, a luatŭ oulŭ şi a pornitŭ cu elŭ la unŭ oraşŭ sĕ'lŭ vêndă. Ajungêndŭ în oraşŭ s'a băgatŭ la unŭ aurarŭ şi l'a întrebatŭ, că nu cumpĕră unŭ ou?

„Ba cumpĕrŭ şi mai multe," ḑise aurarulŭ.

Atuncĭ omulŭ scóse oulŭ şi i-lŭ arătă.

„Mĕ miramŭ, ce felŭ de ou ai tu de vêndutŭ," ḑise aurarulŭ. „Ce-mĭ cerĭ pe elŭ?"

— „Scii d-ta, domnule, ce mĕ m'ai întrebĭ?"

„Ba cere, că oulŭ e alŭ D-tale. Câtu-i preţulŭ?"

— „Scii D-ta ce plătesce unŭ ou ca ăsta," ḑicea mereu sĕraculŭ, „nu mĕ întreba déră de preţŭ!"

La tóte întrebările aurarului, sĕraculŭ totŭ vorbele acestea le ḑicea. In urmă aurarulŭ ḑise:

„Iţĭ dau pentru elŭ o miiă de florinĭ."

Sĕraculŭ însĕ nesciindŭ câtŭ îi preţuesce oulŭ, gândia, că aurarulŭ îşĭ bate jocŭ de elŭ şi i-a ḑisŭ érăşĭ:

„Nu'ţĭ bate jocŭ de mine pentru că'sŭ omŭ sĕracŭ."

Aurarulŭ însĕ, sciindŭ câtŭ plătesce oulŭ, i-a făgăduitŭ pe elŭ cincĭ mii de florinĭ, dér sĕraculŭ totŭ mereu ḑicea:

— „Nu'ţĭ bate jocŭ de mine pentru-că'sŭ omŭ sĕracŭ."

Aurarulŭ îi dă ḑece mii, dér sĕraculŭ totŭ acelaşŭ rĕspunsŭ îi da.

„Aşa déră," ḑise aurarulŭ, „noi nu putemŭ face têrgŭ, că eu n'am mai multĭ banĭ."

Sĕraculŭ merse cu oulŭ la altŭ aurarŭ mai avutŭ, dér şi cu acesta o păţi totŭ aşa.

In urmă s'a dusŭ la unŭ aurarŭ ovreu putredŭ de bogatŭ. Ovreulŭ ăsta îlŭ întrebă:

„Câtŭ cerĭ pe ou, bade?"

— „Scii D-ta câtŭ plătesce unŭ ou ca ăsta," fû rĕspunsulŭ.

„Sciu, dragulŭ meu, dér marfa-i a d-tale, d-ta trebue sĕ'mĭ cerĭ preţulŭ," rĕspunse ovreulŭ, alŭ căruia capŭ vuia de mii de gândurĭ de geşeftŭ.

Sĕraculŭ însĕ nerĕspunḑêndu-i nimicŭ, ovreulŭ îi ḑise érăşĭ:

„Ţĭ dau o groşiţă pe elŭ."

— „Nu'ţĭ bate jocŭ de mine pentru-că 'sŭ omŭ sĕracŭ," ḑise omulŭ nostru dĕbălăsatŭ.

„Veḑĭ, că scii dumita ce plătesce marfă dumitale; credŭ dér că cu unŭ florinŭ e plătitŭ destulŭ."

— „Nu'ţĭ bate jocŭ de mine pentru-că 'sŭ omŭ sĕracŭ," ḑise érăşĭ omulŭ.

„Ce bate jocŭ, bate jocŭ! In piaţă cumpĕrŭ 50 de ouă c'unŭ florinŭ."

In urmă se slobodĭ ovreulŭ la têrgŭ, că i-se părŭ de ou, şi-i făgădui ḑece florinĭ, apoi două-ḑecĭ, şi aşa mai departe până la o miiă, ḑece mii până la o sută de mii.

Sĕraculŭ rĕspundea la tóte cu ḑicala lui:

— „Nu'ţĭ bate jocŭ de mine, pentru-că'sŭ omŭ sĕracŭ."

Ovreulŭ se supĕră focŭ, apucă oulŭ din mânile sĕracului şi du-te băete mai departe.

„Arĕtŭ io la tine, décă nu vrea sĕ vinde oulŭ la mine, De unde l'ai furatŭ? Io dau pe tine la poliţiă," şi cu aceste vorbe intră în altă casă, de unde în scurtă vreme se întórse către sĕracŭ şi'i ḑise:

„Hai şi ia'ţĭ banii. Scii tu câtŭ este ala o sută de mii de florinĭ? Atâţa banĭ n'a avutŭ nicĭ tată-tĕu, nicĭ moşĭ de moşi tĕi," şi'lŭ apucă de mână şi'lŭ îmbutuşĭ în altă casă, unde banii numĕraţĭ stau grămadă pe masă: o sută de mii de florinĭ.

După-ce omulŭ puse banii în nesce desagĭ, se cam mai duse către casă, uitându-se totŭ la trei paşĭ înapoi, că îi era frică sĕ nu'lŭ apuce cineva, că totŭ gândia că nu'sŭ ai lui banii.

După ce ajunse în pace acasă, neurmăritŭ de nimenea, strigă cu glasŭ tare:

— „Hai muiere, c'avemŭ banĭ; nu

Totŭ din Bihor ni-se scrie, că în comuna Husaseu a rĕposatŭ în etate de 15 anĭ şcolarulŭ de a IV-a cl. gimn. *Ioanŭ Vaida*, fiiulŭ mai mare alŭ d-lui preotŭ gr. or. şi asesorŭ consistorialŭ Teodorŭ Vaida. S'a înmormêntatŭ în 3 (15) Iunie cu 10 preoţĭ, luândŭ parte numĕrosŭ publicŭ din locŭ şi împregiurime. Frumósă predică a ţinutŭ d-lŭ Ioanŭ Florianŭ, preotŭ în Mădărasŭ.

* * *

Divisia maritimă austro-ungară va face la finele acestei lunĭ orĭ la începutulŭ lunei viitóre o escursiune pe mare, cu care ocasiune va visita şi porturile germane de rĕsboiu.

* * *

Petrecere de véră se va arangia la 13 Iulie st. n. în comuna Sintereagŭ din partea tinerimei române din jurŭ. Venitulŭ e destinatŭ în favorulŭ bisericei şi şcólei românescĭ de acolo. Preţul intrărei: de persónă 80 cr., în familiă 70 cr. Inceputulŭ la 4 óre p. m. Pentru comitetŭ: I. Rotarŭ, preşedinte; D. Făgărăşianŭ, cassarŭ; V. Murĕşianŭ, controlorŭ. Mâncările se lasă în grija familiilorŭ. Suprasolvirile se vorŭ chita pe cale diaristică.

Renunţarea archiducesei Maria Valeria la tronŭ.

In 4 (16) Iunie s'a sĕvêrşitŭ în palatulŭ din Viena actulŭ sĕrbătorescŭ, prin care archiducesa Maria Valeria, mirésa archiducelui Franciscŭ Salvator, renunţă la tronŭ. După legea de casă a casei împĕrătescĭ austriace, fiă-care archiducesă are sĕ renunţe, înainte de măritişŭ, prin jurĕmêntŭ, pentru sine şi pentru urmaşiĭ sĕĭ la drepturile de succesiune şi de moştenire, ce le are în puterea nascerii sale, în favórea membrilorŭ familiei casei archiducale, ce'i premergŭ în sexŭ, liniă şi etate. Fiica cea mai mare a părechei împĕrătescĭ, archiducesa Gisela, a depusŭ jurĕmêntulŭ de renunţare înainte de măritişulŭ ei cu prinţulŭ Leopold de Bavaria la 18 Aprilie 1873; apoi archiducesa Maria Christina la 15 Noemvre 1879 înainte de măritişulŭ ei cu regele Alfonso XII din Spania, şi archiducesa Maria Teresia, soţia archiducelui Carol Stefan, la 2 Februarie 1886. Acum în 4 (16) Iunie 1890 a renunţatŭ archiducesa Maria Valeria, ér în 5 (17) Iunie 1890 a renunţatŭ fiica archiducelui Iosifŭ, archiducesa Margareta.

Amĕsuratŭ ceremonialului, archiducesa-mirésă e însoţită la actulŭ renunţării numai de măestrulŭ supremŭ alŭ curţii sale. Impĕrătésa şi celelalte archiducese nu asistă la ceremoniă. Inainte de 12 óre din di se adunară oficiile supreme ale curţii, consilierii intimĭ şi miniştri în camera secretă a consiliului, unde la anunţarea celui dintêiu măestru supremŭ alŭ curţii G. d. C. prinţulŭ Hohenlohe, cumcă tóte suntŭ gata, apărŭ împĕratulŭ cu mirele şi mirésa şi cu archiducii.

Imbrăcămintea şi gătéla archiducesei-mirese era fórte potrivită cu tinereţea ei, cu diua şi cu loculŭ: fórte simplă; tótă pompa hainei consta în calitatea stofei de colóre albastră, care căpĕta o strălucire trandafiriă acolo, unde prindea lumina, pe când în cute albastrulŭ se închidea. Marginea hainei era cusută cu firŭ de aurŭ.

Sub unŭ baldachinŭ în fruntea sălii era aşedatŭ tronulŭ pentru împĕratulŭ, la drépta lui mĕsuţa pentru păläria de mareşalŭ. Inaintea acesteia stau mirele şi mirésa. Nemijlocitŭ înaintea tronului sta ministrulŭ casei împĕrătescĭ şi celŭ de esterne, Kalnoky. De laturile tronului, în stânga împĕratului, luară locŭ archiducii, în drépta măestra supremă a curţii, ca locţiitóre şi măestrulŭ supremŭ alŭ curţii, ca locţiitorŭ, amêndoi ai miresii, măestru supremŭ alŭ curţii, ca locţiitorŭ, alŭ mirelui, şi archiepiscopulŭ Dr. Gruscha. In fundulŭ sălii erau postaţĭ căpitanii de gardă şi generalulŭ adjutantŭ flm. contele Paar. Pe treptele dela stânga cătră tron sta cămărarulŭ supremŭ, contele Trauttmansdorff. Inderĕtulŭ ministrului casei împĕrătescĭ steteau mai întâiu primulŭ măestru supremŭ alŭ curţii împĕratului G. d. C. prinţulŭ Hohenlohe, mareşalulŭ supremŭ al curţii contele Szecsen şi notarulŭ statului, mai departe consilierii intimĭ şi miniştri.

De faţă au mai fostŭ şése archiducĭ, unŭ duce, şépte miniştri austriacĭ, patru ministri ungurĭ, măestrulŭ supremŭ alŭ vênătorilorŭ şi alţii.

Impĕratulŭ stândŭ înaintea tronului, ţinŭ, ca supremulŭ capŭ alŭ casei împĕrătescĭ şi archiducale, o vorbire cătră cei adunaţĭ şi îi învită sĕ fiă martorĭ ai actului de statŭ ce se sĕvêrşesce; după aceea ministrulŭ casei împĕrătescĭ, contele Kalnoky, cetì documentulŭ de renunţare. Archiducesa-mirésă se înclină adâncŭ înaintea tatălui sĕu împĕratulŭ şi se duse la o masă, pe care se afla între două luminărĭ de céră, ce ardeau, o cruce cu Christosŭ rĕstignitŭ şi evangelia. Archiepiscopulŭ luă evangelia şi archiducesa puse pe ea cele două degete dintêiu ale mânei drepte neînmănuşate, luă formula de jurĕmêntŭ în mâna stângă şi o cetì. Apoi se duse Archiducesa la masa, ce se afla mai departe îndĕrĕtŭ, ca sĕ subscrie documentulŭ de renunţare, ceea ce făcŭ după ea şi mirele, archiducele Franciscŭ Salvator. Notarulŭ statului apĕsă pe actŭ sigilele miresei şi mirelui. Impĕratulŭ, archiducesa şi archiducii trecură de aci în apartamentulŭ interiorŭ. In salonulŭ de goblin se subscriserĕ în presenţa împĕratului contractele de căsĕtoriă de cătră mire şi mirésă, şi cu acésta s'a terminatŭ ceremonia.

Esamene la sate.

Ighiu, în Iunie 1890.

Stimate D-le Redactorŭ! Esamenulŭ elevilorŭ şi elevelorŭ dela scóla română gr. cat. din Ighiu s'a ţinutŭ în 8 Iunie n. c., care di în anulŭ acesta, ca şi în anii trecuţĭ, a fostŭ una din sĕrbătorile cele mai mĕreţe, atâtŭ pentru poporulŭ românŭ din locŭ, câtŭ şi pentru cei din comunele vecine, carĭ s'au adunatŭ la esamenulŭ nostru în aşa numĕrŭ mare, încâtŭ nu mai încăpeau în sală şi în ambitulŭ scólei.

Esamenulŭ s'a ţinutŭ cu vre-o 70 elevĭ şi eleve de ambe confesiunile din locŭ şi jurŭ, în presenţa M. On. D-nŭ Georgiu Totoianŭ, protopopŭ onorarŭ şi preotŭ în Chişfalău, ca delegatŭ alŭ P. On. D-nŭ Protopopŭ alŭ tractului Albei-Iuliei.

Laudă lui Dumnedeu şi stăruinţei bravului şi energicului învĕţătorŭ *Ioanŭ Domşa*, rĕspunsurile elevilorŭ au fostŭ fórte mulţămitóre pentru părinţĭ şi ascultătorĭ, dér nu sciu pe sermanulŭ învĕţătorŭ cum îlŭ va fi îndestulitŭ solvirea salarului, care pe jumĕtate e în restanţă, ba a rĕmasŭ restanţă şi din anii trecuţĭ.

Tóte rĕspunsurile scolarilorŭ au fostŭ mulţămitóre. A plăcutŭ multŭ perorarea poesiilorŭ şi mulţimea de dialogurĭ privitóre la profesiunĭ, societăţĭ şi de altŭ cuprinsŭ morală şi fórte edificatorŭ pentru poporŭ.

După terminarea esamenului s'au împărţitŭ premii între scolarĭ, la carĭ au contribuitŭ marinimoşii domnĭ şi dómne: Nicolau *Anca*, faurŭ în Chişfalău 5 fl., Aronŭ Bĕtecui, notarŭ com. în Ighiu 40 cr., Rosalia Chişbacŭ din Ighiu 40 cr., Vasiliu Bucerdanŭ, faurŭ în Ighiu 40 cr., Ioanŭ Moruşca, preotŭ gr. or. în Craiva 20 cr., Ioanŭ Chişbacŭ 10 cr., Teodorŭ Târdiu 10 cr., Ioanŭ Groze 10 cr., Marina Maxinŭ 10 cr., Nicolau Pĕcurarŭ 5 cr., Tironŭ Dobo 10 cr., Ilie Radu 8 cr., Ioanŭ Domşa, învĕţătorŭ 20 cr. Suma 7 fl. 23 cr., pentru carĭ li-se aduce cea mai profundă mulţămită, mai cu sémă D-lui Nicolau Anca, care deşi e încă măestru tênĕrŭ, a contribuitŭ o sumă atâtŭ de frumósă pentru causa culturală a poporului nostru. — H. —

Beiuşiu, 16 Iunie 1890.

Esamenulŭ de véră cu scolarii din a III-a şi a IV-a cl. normală a scólei capitale gr. cat. române din Beiuşŭ s'a ţinutŭ în 16 Iunie n. c. sub presidiulŭ Rvds. D-nŭ Augustinŭ Antalŭ, directorŭ alŭ scólelorŭ normale. Rĕspunsurile elevilorŭ au fostŭ întru tóte limpedĭ şi pline de vioiciune, cu deosebire din limba română, maghiară, matematică, geografiă, istoria patriei, istoria naturală ş. a. Mulţămită destoiniciei tênĕrului şi neobositului pedagogŭ *Petru Herţe*, care este unŭ învĕţătorŭ bravŭ şi căruia moralicesce mĕ simtŭ datorŭ a-i gratula pe acéstă cale pentru succesele dobêndite prin conscienţiósa împlinire a chiămărei sale.

Sudorĭ se strecóră de pe fruntea învĕţătorului românŭ, ér elŭ nu vré sĕ scie de ele ci păşesce înainte cu bărbăţiă. Unŭ óspe.

Chisindia, în I Iunie 1890.

Onorată Redacţiune! Esamenele anuale în comuna nóstră Chisindia, protopresbiteratulŭ Butenilorŭ, s'au ţinutŭ în 29 Maiu v. c. sub preşedinţa Rvds. D-nŭ Constantinŭ Gurbanŭ, protopresbiterŭ şi inspectorŭ de scóle alŭ tractului Butenĭ, însoţitŭ de d-lŭ Georgiu Popoviciu, învĕţătorŭ în Butenĭ, ca comisarŭ.

Diminéţa la 9 óre s'a începutŭ esamenulŭ cu tinerii din clasa I, condusă de învĕţătorulŭ *Ilie Cornea*. Aci s'a arătatŭ sporŭ îndestulitorŭ. Onóre învĕţătorului! După terminarea acestuia, pe la 11 óre, sosindŭ d-nii amintiţĭ cu preoţii localĭ la scóla de lângă biserică, unde-i aşteptau mai mulţĭ fruntaşĭ ai comunei dimpreună cu notarulŭ cercualŭ şi cu Rvds. d-nŭ Lazarŭ, preotŭ în Socodorŭ, care anume venise ca sĕ vadă starea învĕţămêntului la şcólele nóstre sub-codrene şi sĕ facă o asemĕnare între noi şi cei dela câmpiă.

Scóla dela clasa II, condusă de iubitulŭ nostru învĕţătorŭ *Filimonŭ Ardeleanŭ*, era minunatŭ împodobită cu împletiturĭ de frunde şi de felurite florĭ, asemenea şi catedra. La intrare în sala de învĕţămêntŭ óspeţii fură întêmpinaţĭ din partea elevilorŭ cu „Bucurămu-ne“, apoi cu o vorbire ocasională, fórte bine predată de unŭ elevŭ de clasa V. Esamenulŭ a decursŭ după programă: 1) din religiă. 2) din limba română (eserciţii limbistice, gramatica după metodulŭ concentricŭ) şi limba maghiară. 3) Aritmetica. 4) Geografia şi Istoria patriei. 5) Istoria naturală şi Fisica. Esaminarea scrisorilorŭ scolarilorŭ, apoi cantulŭ bisericescŭ şi naţională, care tóte au decursŭ spre cea mai mare mângâere şi îndestulire a ascultătorilorŭ, făcêndŭ o-

---

vĕ supĕraţĭ copilaşii mei, că ni-a datŭ şi nouĕ Dumnedeu banĭ; de-aicĭ înainte nu mai suntemŭ lipsiţĭ. — Tu muiere, dér unde-i puica?“

„Am vêndut'o, dragulŭ meu bărbate, la unŭ domnŭ, cu şése duce, de li-am cumpĕratŭ la copii de mâncare.“

— „Vai, bătutu-te-ar fi fostŭ norocŭlŭ, muiere! Vedĭ banii ăştia? Toţĭ i-am căpĕtatŭ pe oulŭ dela puica aia.“

„Nu te supĕra, bărbate, că ni-a mai rĕmasŭ unŭ ou dela puică, şi décă vei căpĕta şi pentru ăsta atâţia banĭ, atuncĭ ne potŭ fi la viţă de porodiţa nóstră,“ dise muierea.

— „De bună sémă nu altulŭ, ci mai marele norócelorŭ a fostŭ domnulŭ cui i-ai vêndutŭ puica, pentru-că lui în puica aia îi sta noroculŭ.“

Omulŭ nostru era omŭ cuminte, şi după ce i-a sositŭ noroculŭ şi-a folositŭ şi mintea, cumpĕrându-şi numai lucrurĭ ce-i erau neînconjuratŭ de lipsă. După ce s'a pusŭ în bună rênduială, s'a dusŭ şi cu celalaltŭ ou la târgŭ, ca sĕ'lŭ vêndă; dérâ s'a dusŭ într'unŭ oraşŭ mai mare şi nu pe josŭ, ci călare. Intrândŭ elŭ în oraşŭ, acolo a vĕdutŭ o adunare mare, ne mai pomenitŭ de mare, înaintea unei prăvălii. Unii eşiau, alţii intrau în prăvăliă, abia încăpeau pe uşe şi toţĭ se minunau de ceva. Ce minune e acolo, strigau cu toţii. Ce mai ou minunatŭ!

La audulŭ acestorŭ vorbe, dă şi omulŭ nostru sĕ intre în prăvăliă, dér o calfă îlŭ îmbutuşi dicêndu-i:

„Du-te mojicule, că tu nu eşti vrednicŭ sĕ vedĭ acéstă minune, care o arătămŭ la domnĭ pentru banĭ.“

— „Ce felŭ de minune póte sĕ fiă? Şi eu vĕ dau banĭ!“

„Unŭ ou avemŭ, care de când ţi-a crepatŭ Dumnedeu ochii n'ai vĕdutŭ aşa.“

— „Sĕmĕnă cu ăsta, mĕi băete?“ întrebă omulŭ arĕtândŭ oulŭ ce'lŭ avea la elŭ.

„Vino înăuntru!“ dise calfa.

— „Câtŭ trebue sĕ plătescŭ?“ întrebă omulŭ.

„D-ta nimicŭ nu plătescĭ. Intră numai!“ dise calfa făcêndu-i locŭ omului printre domnĭ.

Omulŭ nostru străbătŭ până la loculŭ, unde era minunea, şi vĕdŭ oulŭ, ce l'a fostŭ vêndutŭ ovreului aurarŭ, pe o masă sub unŭ paharŭ de sticlă. Tótă prăvălia era luminată de strălucirea oului şi toţĭ domnii şi dómnele se minunau de frumseţea lui.

— „Vai ce ou minunatŭ!“ grăi omulŭ. „Óre ce preţŭ ar puté elŭ sĕ aibă?“

„Du-te, mojicule,“ dise stăpânulŭ prăvăliei, „du-te; cine te-a slobodŭ aicĭ? Cară-te, nu mai face şi tu îmbuldélă. Vedĭ că nicĭ domnii nu încapŭ în prăvăliă!“

Când vrŭ sĕ-i mĕsure câteva cu unŭ băţŭ, omulŭ îlŭ întrebă:

— „Ce ai da, domnule, sĕ capeţĭ părechea la oulŭ ăsta?“

„N'ar sci omulŭ ăla câtŭ sĕ céră dela mine sĕ nu-i potŭ da. Ţéra asta tótă nu plătesce atâta câtŭ face acestŭ ou. Nu întinde însĕ vorba, ci te cară de-aicĭ!“

In clipa acésta sĕraculŭ arĕtă prăvălieşului oulŭ cam pe sub ţundră, prăvălieşulŭ îlŭ vede şi se 'ntórce cătră omŭ dicêndu'i:

„Ĕn vino încóce, bădiţă.“ Ĕră domnilorŭ le dise: „Mĕ rogŭ, domnilorŭ, sĕ veniţĭ sĕ vedeţĭ după amédĭ, că acum mergemŭ la prândŭ.“

Prăvălia se deşertă îndată. Numai omulŭ nostru fŭ opritŭ şi închidêndŭ prăvălieşulŭ uşa, îi dise:

„Ĕn arată oulŭ, bade; vai câtŭ de multŭ sĕmĕnă cu alŭ meu. L'ai adusŭ de vêndutŭ, şi ce-'mĭ cerĭ pe elŭ?“

— „Scii D-ta câtŭ plătesce unŭ ou ca ăsta.“

„Sĕ nu pierdemŭ multă vreme, eu îţĭ dau cincĭdecĭ de mii florinĭ pe elŭ.“

— „Nu'ţĭ bate jocŭ de mine pentru-că'sŭ omŭ sĕracŭ,“ dise omulŭ nostru.

„Bine dér, capeţĭ dela mine pe elŭ două sute de mii de florinĭ; sci ce? o vorbă ca o sută, cincĭ sute de mii vrei?“ şi apucă oulŭ din mâna omului şi du te cu elŭ în altă casă. Peste puţină vreme îlŭ chiămă pe omŭ şi-i arătă banii numĕraţĭ grămadă pe masă:

„Ĕtă banii, primesce'i că'sŭ ai tĕi. Oulŭ îlŭ punŭ lângă celalatŭ.“

Ce sĕ facă bietulŭ omŭ? Se duse la calŭ, luă câteva părechĭ de desagĭ şi le umplŭ cu banĭ şi se cam mai duse; până acasă la muiere şi la copii nu s'a opritŭ.

— „Hei, muiere, banĭ ca pléva.“

Şi se făcŭ sĕraculŭ gazdă cum nu mai era prin ţinutulŭ acela, aşa de gazdă era, încâtŭ fratele sĕu îi putea fi slugă. Şi a trăitŭ omulŭ, a trăitŭ multŭ, multŭ, dragii mei, ajungere-aţĭ şi D-vóstră sĕ vindeţĭ aşa ouĕ. —*R*.—

nóre d-lui învĕțătorŭ Filimonŭ *Ardelcanŭ*, care de când e în comuna nóstră se bucură de unŭ numĕrŭ însemnatŭ de cărturarĭ și cântărețĭ. Dênsulŭ a stăruită și stăruesce cu totŭ zelulŭ a lăți lumină între tineretulŭ din comună, ba *chiar și pe cei bĕtrânĭ i-a deprinsŭ în scriere și cetire*, și în tóte afacerile bisericescĭ și comunale elŭ este unŭ adevĕratŭ luptătorŭ.

La fine mai mulțĭ scolarĭ au declamatŭ bine și corectŭ diferite poesii, ér esamenulŭ s'a încheiatŭ prin o vorbire, rostită de unŭ elevŭ, și cântarea „La mulțĭ anĭ!"

S'au împărțitŭ apoi mai multe premii între scolarii cei mai distinșĭ, fiă spre onóre d lui notarŭ Iuliu Zarandŭ, care încă a premiatŭ pe unŭ scolarŭ sĕracŭ, dér sîrguitorŭ, cu 1 fl. în argintŭ. Era fórte bine, décă părinții copiilorŭ se îngrijau pentru premiarea mai multorŭ copii, carĭ au datŭ rĕspunsurĭ distinse.

G. P.

Sĕlagiu, Iunie 1890.

In 14 Maiu s'a ținutŭ în comuna Periceiu din diecesa Gherlei adunarea reuniunei filiale a învĕțătorilorŭ românĭ din tractulŭ Periceiului și împreună cu ea esamenulŭ de véră cu trei propunerĭ de probă, carĭ laolaltă au avutŭ o reușită atâtŭ de frumósă, încâtŭ corpulŭ învĕțătorescŭ l'a numitŭ „*esamenŭ de modelŭ*."

Cine a luatŭ parte la acestŭ esamenŭ s'a putut convinge, că de ce folosŭ este scóla pentru poporulŭ plugarŭ și că ce póte face unŭ învĕțătorŭ consciu de chiămarea sa. Esamenulŭ a decursŭ astfelŭ:

Diminéța pe la 7 óre, scolarii erau deja adunațĭ la scólă în numĕrŭ de 60, toțĭ îmbrăcațĭ sărbătoresce, de unde după ce împodobiră scóla cu frunde și cununĭ de florĭ, copiiĭ în cea mai frumósă ordine s'au dusŭ la biserică, unde au cântatŭ responsoriile și încă fórte bine. După biserică copiiĭ în frunte cu învĕțătorulŭ lorŭ, D-lŭ *Vasiliu Olteanu*, au mersŭ la scólă, unde în curtea scólei fură despărțițĭ în două șire, lăsândŭ sĕ trécă prin mijloculŭ lorŭ corpulŭ învĕțătorescŭ cu M. On. D-nŭ președinte Ioanŭ Cosma, pe carĭ ii salutară cu „Sĕ trăiéscă".

Intrândŭ în scólă, președintele și membrii adunațĭ au fostŭ întêmpinațĭ din partea unui scolarŭ cu o vorbire frumósă, după care scolarii cântară „Intru mulțĭ anĭ."

Esemplară a fostŭ decorațiunea mesei scolare, care în loculŭ florilorŭ din grădină, era împodobită cu totŭ felulŭ de florĭ din câmpulŭ muselorŭ, adecă cu tóte scrisorile și lucrările scolarilorŭ din decursulŭ anului, precum și scrisorile de esamenŭ. In fiă-care colțŭ de mésă erau câte 50 de caete de caligrafiă română împărțite separatŭ pentru fiă-care din cele 4 clase séu despărțĕminte ale scolarilorŭ; pe mésă mai erau 6 esemplare frumosŭ legate din scrisorile de esamenŭ, în numĕrŭ de vre-o 80, precum și 20 caiete dictando, conținêndŭ totŭ felulŭ de epistole din viéța poporului, ér în mijloculŭ mesei erau protocólele cele frumóse și două programe. Tótă decorațiunea mesei arăta, că aicĭ e o scólă românéscă cu dascălŭ în adevĕrŭ Românŭ.

După-ce președintele declară ședința și esamenulŭ de deschisŭ, d-lŭ învĕțătorŭ V. Olteanu își începu propunerile, pentru carĭ își alese teme, carĭ nu s'au fostŭ propusŭ nicĭ-odată în acestŭ tractŭ. Devisa generală era: „*Cum trebue sĕ ocupe unŭ învĕțătorŭ patru despărțĕminte de-odată, cu unulŭ și acelașĭ obiectŭ?*"

Cu toții eramŭ curioșĭ a vedé resultatulŭ, căcĭ cam rarĭ învĕțătorĭ se pricepŭ cum au de a lucra cu scolarii împărțindu-i în clase, cum e și scóla din Periceiu cu 4 clase și numai cu unŭ învĕțătorŭ. Sĕ vedemŭ déră lucrarea:

Inainte de a păși la propunere, pe copiiĭ din clasa primă îi făcŭ atențĭ, ca sĕ stea gata cu lucrările, ce li-s'au fostŭ datŭ din cealaltă ḑi; celorŭ din clasa II li-a datŭ, ca fiă-care sĕ formeze din capulŭ sĕu și sĕ scrie pe tăbliță curatŭ câte 10 ḑicerĭ, propozițiunĭ, simple și compuse despre obiecte din scólă, din biserică și de pe câmpŭ; celorŭ din cl. III li-a datŭ sĕ scótă din bucata de cetitŭ „Scolarulŭ și merele" tóte substantivele, adjectivele și verbele și sĕ le scrie pe tăbliță, ér celorŭ din clasa IV li-a datŭ sĕ scrie mai întêiu curatŭ în libelele stilistice o epistolă, despre care s'a fostŭ tractatŭ în óra trecută, ér după ce vorŭ fi gata, li-a datŭ sĕ formeze fie-care din capŭ, cu cuvintele lorŭ proprii, o epistolă despre folosulŭ măestriilorŭ la noi Românii, cam în feliulŭ următorŭ: Unŭ copilŭ, după-ce a absolvatŭ scóla din satŭ, se duce la măestriă în cutare orașŭ, unde, după-ce se vede măestru de sine stătătorŭ, află de ce mare folosŭ e măestria și scrie carte la unŭ amicŭ alŭ sĕu, îndemnândŭ-lŭ și pe elŭ, ca sĕ trimită pe cutare frate alŭ sĕu la dênsulŭ, ca sĕ-lŭ învețe măestriă.

După-ce a gătatŭ d-lŭ învĕțătorŭ cu acéstă împărțire, s'a adresatŭ către copiiĭ micuțĭ din desp. I, întrebându-i despre cele propuse în óra trecută, și cercându-le ocupațiunile, cu o tractare gradată despre cele învĕțate din scriptologiă, trecŭ la tractarea și desvoltarea sunetului *p* ca temă a propunerei de probă, care a duratŭ $^1/_2$ de oră cu unŭ succesŭ de totu frumosŭ.

Pe câtŭ de corecte erau întrebările învĕțătorului, pe atâtŭ de precise erau rĕspunsurile copiilorŭ micuțĭ.

La finea acestei propunerĭ d-lŭ învĕțătorŭ făcŭ o recapitulare, apoi le dete micuțilorŭ copii ocupațiunĭ din cele învĕțate, și apoi trecŭ la a doua propunere cu clasa II, unde mai întêiu cercă temele, ce li-s'au datŭ, și provocă pe copii a-șĭ ceti ocupațiunile, eră unii óspețĭ au cerutŭ a li-se schimba tăblițele copiilorŭ pentru a se convinge, nu cumva au fostŭ pregătițĭ anume la temă și că potŭ ceti scrisorile unulŭ altuia?

După acestea copiiĭ au făcutŭ mai multe figurĭ corporale din gimnastică, au cântatŭ „Venițĭ muse odată din muntele sântŭ", după care urmă tractarea bucății „Petrișorŭ celŭ desfrênatŭ." Pe câtŭ e de măréță chiămarea unui învĕțătorŭ harnicŭ, pe atâtŭ de multŭ ne-a desfĕtatŭ acéstă propunere corectă, care a duratŭ mai bine de o $^1/_2$ de óră.

Aflu superfluŭ a mai descrie decursulŭ celorlalte teme ale propunerei de probă cu clasa III și VI; ajungă a spune, că copiiĭ din amêndouĕ despărțĕmintele și-au pregătitŭ temele în modŭ neașteptatŭ și mai alesŭ temele stilistice, epistolele scrise de ei făceau pe omŭ a crede, că aicĭ se află într'o scólă normală și nu într'o scólă poporală dela sate. Copiiĭ care de care au scrisŭ câte-o epistolă cu totulŭ în altŭ înțelesŭ și cu cuprinsŭ de-o potrivă la folosulŭ măestriilorŭ între Românii plugarĭ.

După cântarea unei frumóse poesii naționale și după o declamare din partea unui scolarŭ, s'a începutŭ esamenulŭ din calculațiune, geografiă, istoria patriei și constituțiune. Copiiĭ carĭ de carĭ rĕspundeau mai cu curagiu și mai la înțelesŭ, apoi biografiile cele alese din istoria patriei te făceau a crede, că copiiĭ ceea-ce au învĕțatŭ și simțescŭ, suntŭ însuflețițĭ pentru părțile bune ale întêmplărilorŭ și jelescŭ starea cea rea a trecutului istoricŭ. O copilă fórte plăcutŭ ni-a istorisitŭ despre Stefanŭ și Mamă-sa, ér alțĭ băiețĭ ni-au povestitŭ despre Traianŭ, Aurelianŭ, Constantinŭ marele, Valentinŭ și Hunii, apoi despre toțĭ regii ungarĭ, în urmă despre Mihaiu-Eroulŭ. După acestea s'au declamatŭ vre-o 5 dintre cele mai alese poesii naționale, ér la tóte a pusŭ corónă dialogulŭ între patru scolarĭ despre folosulŭ măestriilorŭ și cântarea „Audĭ buciumulŭ cum sună."

Esamenulŭ s'a încheiatŭ cu cântarea „Mărire întru cei de susŭ lui Dumnedeu;" președintele mulțumi și lăudă atâtŭ pe învĕțătorŭ, câtŭ și pe copii, ér D-lŭ *Andrei Cosma*, directorele institutului de creditŭ „Silvania," a împărțitŭ copiilorŭ cărțĭ frumóse de rugăciunĭ, și în urmă am fostŭ cu toții învitațĭ la prândulŭ comunŭ datŭ de învĕțătorŭ. La masă, precum și la esamenŭ, avurămŭ ca óspețĭ pe D-lŭ A. Cosma și d-lŭ preotŭ din Siciu, Ioanŭ Sêrbu, d-lŭ Dănilă Delei și pe toțĭ învĕțătorii din tractŭ.

Pentru frumosulŭ progresŭ arĕtatŭ, adunarea a însemnatŭ în protocolŭ, că d-lŭ învĕțătorŭ Vasiliu Olteanŭ e vrednicŭ a dobêndi unulŭ dintre premiile de frunte escrise din partea despărțĕmêntului XI alŭ Asociațiunei Transilvane.

Uitasemŭ a spune, că în scóla asta nu afli copilŭ fără carte, tăbliță, hârtiă și tóte cele de lipsă *procurate prin sermanulŭ dascălŭ, care abia are la anŭ banĭ 96 fl. plată dăscălĕscă.* Copiiĭ până la celŭ mai micŭ toțĭ sciu ceti și scrie.

O inimă bună.

---

† Constantinŭ I. Popasu*)

Cine este drumarulŭ, care se duce la locașulŭ vecĭnicŭ petrecutŭ de mulțime atâtŭ de considerabilă? Cine este călĕtorulŭ, căruia i-se face unŭ conductŭ atâtŭ de impunĕtorŭ? Și cine este mulțimea acésta, care cu haină sĕrbătoréscă a alergatŭ din tóte părțile, ca sĕ ridice pompa înmormêntării?

Este călĕtorulŭ vre-unŭ funcționarŭ înaltŭ, pe care îlŭ petrecŭ colegii, orĭ subalternii lui din datorință? Este elŭ unŭ individŭ, care a jucatŭ rolŭ de conducĕtorŭ în mijloculŭ societății? Au dóră conductulŭ, care'lŭ însoțesce, se compune în mare parte din rudeniile lui?

Nimicŭ din tóte acestea.

Călĕtorulŭ a fostŭ unŭ omŭ modestŭ în tótă viéța, ér societatea, care'lŭ încunjóră, îi jălesce pierderea, mai multŭ de cum i-ar jăli-o însușĭ familia lui.

Unŭ lucru ridică pe acestŭ muritorŭ în mijloculŭ semenilorŭ sĕi, unŭ lucru îlŭ pune între cei mai distinșĭ fii ai națiunei sale: iubirea și alipirea de națiune, jertfirea aprópe întregei sale averĭ pe altarulŭ bisericei și alŭ națiunei române.

Nu este mare acéstă avere, între împrejurările nóstre însĕ, ea este destulŭ de considerabilă și, pentru nenumĕratele nóstre lipse arḑĕtóre, unŭ adevĕratŭ balsamŭ alinătorŭ. Mare este dragostea, cu care rĕposatulŭ a depus'o pe altarulŭ neamului sĕu.

Constantinŭ I. Popasu este alŭ treilea și celŭ din urmă din familia Popasu, bine cunoscută, care a trăitŭ aicĭ în Brașovŭ, vĕrŭ bunŭ cu frații *Ioanŭ Popasu*, fostulŭ episcopŭ alŭ Caransebeșului, și *Constantinŭ Popasu*, fostulŭ președinte alŭ Eforiei școlelorŭ române din Brașovŭ. Elŭ a fostŭ unulŭ dintre cei mai harnicĭ neguțătorĭ românĭ, purtândŭ negoțŭ mai ântêiu în Bucurescĭ, după aceea în Brașovŭ, ér în timpulŭ din urmă, cam de 15 anĭ, retrasŭ cu totulŭ dela afacerĭ, tótă activitatea șĭ-a consacrat'o pentru interesele bisericei și ale școlelorŭ române de aicĭ din Brașovŭ. Ca epitropŭ alŭ bisericei române din Cetatea Brașovului, ca administratorŭ alŭ averii acestei bisericĭ și ca administratorŭ alŭ fondului Jugaianŭ, Const. I. Popasu a fostŭ modelŭ de corectitate, modelŭ de administratorŭ. De averile publice, concreḑute lui, s'a interesatŭ mai multŭ ca de ale sale proprii. Asta o recunóscemŭ toțĭ, carĭ amŭ avutŭ norocirea a petrece cu elŭ împreună.

Rĕmasŭ de timpuriu vĕduvŭ și neavêndŭ copii proprii, a adoptatŭ ca fiu sufletescŭ pe unŭ nepotŭ alŭ soției sale, care și elŭ rĕmăsese orfanŭ în cea mai fragedă etate. Atâtŭ de fiiulŭ sĕu adoptivŭ, câtŭ și de numĕroșii sĕi nepoțĭ, Const. I. Popasu s'a îngrijitŭ ca unŭ adevĕratŭ părinte, contribuindŭ cu sume însemnate la crescerea lorŭ.

Modestia, cruțarea, munca stăruitóre, câtŭ a fostŭ comerciantŭ o inimă nobilă, milostivă, și nisuința de a face bine: étă însușirile, carĭ l'au caracterisatŭ în tótă viéța.

Pentru aceste calități frumóse a fostŭ iubitŭ și stimatŭ de toțĭ, cu carĭ venia în atingere.

Mândru era, rĕposatulŭ, de verii sĕi amintițĭ mai susŭ, de *familia Popasu*. Și cu drептŭ cuvêntŭ. Căcĭ amêndoi antecesorii lui șĭ-au ilustratŭ numele cu jertfe pentru înaintarea nĕmului lorŭ. Așeḑĕmintele române de cultură din Brașovŭ vorŭ păstra cu litere neșterse numele acelorŭ ilustre persóne.

„Nene Costache", i-am ḑisŭ a doua ḑi după-ce subscrisesemŭ testamentulŭ ca martorŭ, „minunatŭ lucru ai făcutŭ D-ta... în vecĭ binecuvêntatŭ vei fi.."

„Frate Nicolae", rĕspunse rĕposatulŭ, năpădêndu-lŭ lacrimile, sunt celŭ din urmă din familia Popasilorŭ, nu sciu décă nepoții noștri vorŭ urma exemplele nóstre... facŭ și eu ceea ce potŭ, de aceea și casa de "după vale", în care s'a născutŭ episcopulŭ Popasu, devenindŭ proprietatea mea, am lăsat'o bisericei sfântului Nicolae. Póte va veni odată vremea, ca nația sĕ se intereseze și sĕ întrebe, unde s'a născutŭ episcopulŭ Popasu, și atuncĭ casa acésta sĕ fiă proprietate a bisericei".

Nobilŭ sufletŭ! luminată judecată!

„Bărbații bine-meritațĭ pentru nĕmulŭ lorŭ, suntŭ nemuritorĭ, urmașii vorŭ trebui sĕ se intereseze de ei și sĕ cerceteze după légănulŭ lor:"—așa își gândia rĕposatul C. I. Popasu, și judecata lui dréptă era.

Mândru de numele Popasu, elŭ a mai adausŭ o nestimată la coróna de laurĭ a acestei familii ilustre.

Ultimele sale disposiții, făcute cu puține ḑile înainte de mórte, suntŭ o dovadă esemplară despre iubirea sa nețĕrmurită pentru cultura și înaintarea națiunei nóstre... „facŭ ce potŭ..."

Afară de legatele pentru rudenii, rĕposatulŭ a testatŭ:

4000 francĭ în aurŭ pentru trebuințele gimnasiului românŭ din locŭ,

2000 francĭ pentru unŭ fondŭ cu numele *„Const. I. Popasu"* pentru ajutorarea tinerilorŭ absolvențĭ dela scólele comerciale,

2000 francĭ pentru biserica română din Cetate,

2000 francĭ pentru biserica St. Nicolae din Scheiu,

1000 francĭ pentru fondulŭ de

---

*) Vechiu comerciantŭ românŭ, epitropŭ parochialŭ alŭ bisericei gr. or. din Cetatea Brașovului, membru alŭ delegațiunilorŭ școlare, alŭ Comunității Brașovului, alŭ comitetului administrativŭ Jugaianŭ, alŭ Comitetului gremiului românŭ, membru fundatorŭ alŭ Asociațiunei transilvane și alŭ mai multorŭ societăți de binefacere, repausatŭ la 2 (14) Iunie a. c. în etate de 68 anĭ și înmormêntatŭ la 4 (16) curentŭ, cu pompă și solemnitate rară, asistândŭ unŭ publicŭ fórte numerosŭ; înainte mergeau elevii școlelorŭ române cu stindardulŭ îmbrăcatŭ în doliu, corpulŭ profesoralŭ, pe lângă cosciugŭ mergeau membrii Comitetului parochialŭ, ér îndĕrĕtŭ rudeniĭ și representanții diferitelorŭ corporațiunĭ și societăți și altŭ publicŭ alesŭ din inteligință și poporŭ.

pensiune alŭ profesorilorŭ dela scólele române din locŭ,

500 francĭ pentru casina română, care este fundată de comercianţĭ,

400 francĭ pentru societatea de lectură a studenţilorŭ gimnasialĭ,

400 francĭ pentru gremiulŭ comercianţilorŭ românĭ,

400 francĭ pentru fondulŭ vĕduvelorŭ române din Braşovŭ şi Săcele,

400 francĭ pentru fondulŭ Reuniunei femeilorŭ române din Braşovŭ,

400 francĭ pentru fondulŭ comercianţilorŭ tinerĭ.

400 francĭ pentru fondulŭ Reuniunei române de gimnastică şi de cântărĭ,

300 francĭ pentru Associaţiunea română transilvană,

300 francĭ pentru Associaţiunea meseriaşilorŭ românĭ,

200 francĭ pentru fondulŭ „Junilorŭ" din Scheiu,

100 florinĭ ajutorŭ diarului „Gazeta Transilvaniei".

Ér institutului tipograficŭ din Sibiiu 4 acţii subscrise la acelaşĭ institutŭ.

Pe lângă acestea, pentru zidirea bisericei din Cetate, a lăsatŭ diverse alte pretensiunĭ.

Étă, pentru ce scopurĭ sfinte şi-a testatŭ Const. I. Popasu cea mai mare parte din averea sa.

Étă, de ce preşedintele Eforiei scólelorŭ române a pututŭ esclama în cuvêntare rostită la înmormêntarea lui C. I. Popasu: „Iubite nene Costache, étă-ne toţĭ Românii din Braşovŭ, fără deosebire de posiţiune şi ocupaţiune, împrejuru-ţĭ, pĕtrunşĭ de cea mai profundă durere. Scimŭ ce ai fostŭ pentru noi în viéţă, scimŭ şi câtŭ amŭ pierdutŭ ducêndu-te dela noi. O singură mângăere ni-a rĕmasŭ, că totŭ nu ne-ai părăsitŭ cu totulŭ. Esemplulŭ, ce ni-l'ai datŭ, va fi cu noi, esemplu de Românŭ, care jertfesce totulŭ pentru neamulŭ sĕu."

Da, modelŭ a fostŭ în viéţă, modelŭ a rĕmasŭ şi după trecerea din viéţă.

Dea Cerulŭ, ca jertfele rĕposatului sĕ aducă róde însutite, ér nobilulŭ sĕu exemplu sĕ fiă, pentru noi toţĭ, unŭ stimulŭ vecĭnicŭ de dragoste şi alipire cătră poporulŭ din care ne-amŭ născutŭ!

Petra-Petrescu.

Din comitate şi comune.

Representanţa comitatensă a Braşovului ţinută în dilele trecute a hotărîtŭ, ca în privinţa alegerei de jude comunalŭ în Satulungulŭ Săcelelorŭ, în contra căreia Sĕcuii au protestatŭ, sub pretextŭ, că, între altele, actulŭ alegerei s'a închisŭ fără a putè vota încă vr'o 300 de alegĕtorĭ, sĕ se întregéscă cercetarea. E de observatŭ, că Sĕcuii au protestatŭ, fiind-că s'a alesŭ ca jude unŭ Românŭ, şi că cei vr'o 300 de alegĕtorĭ, carĭ nu au votatŭ, au fostŭ mai toţĭ Românĭ, carĭ şi-ar fi datŭ votulŭ pentru judele deja alesŭ.

Alegerile primăriilorŭ comunale în Prejmerŭ, Feldióra, Crisbavŭ şi Rotbavŭ s'au anulatŭ, avêndŭ a se face alegerĭ nouĕ.

In comitetulŭ administrativŭ alŭ comitatului *Hunedóra*, inspectorulŭ ung. scolarŭ a raportatŭ, că scólele grecocatolice s'au îmbunĕtăţitŭ fórte multŭ, construindu-se multe edificii scolare nouĕ şi primindŭ învĕţătorĭ bine cualificaţĭ şi în limba unguréscă.

Representanţa comunei Braşovŭ a hotărîtŭ, ca pórta dela capĕtulŭ Stradei Vămii sĕ se dĕrîme, fiindŭ proiectată a trece pe acelŭ locŭ linia tramvaiului.

Representanţa comunei Bistriţa, care esploatéză în regiă regaliele, a hotărîtŭ: pentru unŭ litru de vinŭ orĭ bere anunţatŭ a se vinde se plătesce taxa de 5 cr., pentru unŭ litru de alcoholŭ curatŭ 30 cr., pentru rumŭ şi liqueur etc. 55 cr. Indreptăţirea d'a vinde beuturĭ spirtuóse o dă, la cerere, representanţa comunală. Beuturile destinate pentru vêndare potŭ fi luate de orĭ şi unde, dér bere nu mai puţinŭ ca 25 litri şi vinŭ şi spirtŭ nu mai puţinŭ ca 100 litri. Oraşulŭ ţine unŭ depositŭ de vêndare *en gros* de spirtŭ şi rachiu, de unde se dau şi cantităţĭ mai micĭ la cei îndreptăţiţĭ a ţinè cârciumă. Fluidităţile socotite pentru vêndare trebuescŭ anunţate plătindu-se şi taxele pentru ele imediatŭ. Rachiulŭ pusŭ în vêndare sĕ n'aibă mai puţinŭ ca 36 procente alcoholŭ şi sĕ nu se vêndă mai scumpŭ ca 36 cr. litrulŭ.

Cursŭ pentru lucrulŭ de mână.

Sinodulŭ archidiecesanŭ din Sibiiu a întrodusŭ în seminariulŭ „Andreianŭ" lucrulŭ de mână ca obiectŭ de învĕţămêntŭ, pentru tinerimea din secţiunea pedagogică. Ţinêndŭ sémă de dorinţa adese-orĭ esprimată a învĕţătorilorŭ, de a se deprinde în acestŭ obiectŭ de învĕţămêntŭ ca ei apoi sĕ respândéscă între poporŭ lucrulŭ de mână, consistoriulŭ archidiecesanŭ a hotărîtŭ înfiinţarea unui cursŭ de instruire în lucru de mână pentru învĕţătorii actualĭ. Acestŭ cursŭ se va ţinè în Sibiiu în decursulŭ feriilorŭ anului curentŭ, şi anume dela 1 pănă la finea lui Augustŭ v. şi conducĕtorulŭ lui va fi instructorulŭ seminarialŭ din acestŭ obiectŭ Georgiu *Moianŭ*, ér instrucţiunea, pe lângă o întroducere în istoria şi însemnătatea acestui ramŭ de învĕţămêntŭ, precum şi în principiele pedagogice, pe carĭ se baséză elŭ ca mijlocŭ alŭ educaţiunei fisice intelectuale şi morale, se va estinde la anumite grupurĭ şi anume: *a)* asupra *împletitului* de paie, pipirigŭ, papură şi nuiele; *b)* asupra *têmplăritului* (mĕsăritului), a sculpturei şi *c)* a *cartonagiului* (lucrărei în hârtiă).

vvĕţătorii, carĭ vorŭ dori a participa la cursulŭ acesta, au a se însinua la consistoriulŭ archidiecesanŭ celŭ multŭ pănă la 30 Iunie a. c st. v., avêndŭ a indica grupulŭ pe care voiescŭ alŭ învĕţa. Pentru posibila înlesnire a participanţilorŭ, consistoriulŭ archidiecesanŭ a luatŭ mĕsurile de lipsă, ca sĕ aibă locuinţă, serviciu gratuitŭ şi la mese comune în seminariulŭ nostru archidiecesanŭ şi viptulŭ întregŭ, adecă: dejunŭ, prândŭ şi cină pe întrégă durata cursului.

Suntŭ însărcinate dér oficiele protopresbiterale, ca în conţelegere cu reuniunile şi despărţĕmintele învĕţătorescĭ sĕ combine a trimite la acestŭ cursŭ 1—2 învĕţătorĭ tractualĭ, dându-le — întru câtŭ nu vorŭ fi ei în stare — mână de ajutorŭ din fondurile protopresbiterale, din fondurile reuniunilorŭ, dela comunele bisericescĭ, din colecte benevole şi din alte isvóre la suportarea speselorŭ de drumŭ şi alte spese mĕrunte, ce vorŭ avé învĕţătorii participanţĭ la a estŭ cursŭ deocamdată de probă.

Ér pănă la terminulŭ indicatŭ de 30 Iunie v. vorŭ aşterne la consistoriu consemnarea respectivilorŭ învĕţătorĭ, carĭ suntŭ designaţĭ a participa la acestŭ cursŭ îndatorându-i pe aceia a se presenta acolo şi a se însinua la instructorulŭ prementionatŭ astfelŭ, ca cursulŭ sĕ se pótă începe regulatŭ la 1/13 Augustŭ.

La terminarea cursului învĕţătorii vorŭ primi atestate despre cercetarea lui şi despre progresulŭ doveditŭ, carĭ atestate le vorŭ servi dreptŭ note recomandatóre la înainta a lorŭ; ér obiectele ce le vorŭ lucra la acestŭ cursŭ, vorŭ fi proprietarea lorŭ, spre a le servi de modelŭ pentru lucrările în şcólă.

Literatură.

Apărutŭ unŭ nou volum de „**Documente privitóre la istoria Românilorŭ,** dela a. 1346—1450, culese, adnotate şi publicate de *Nic. Densuşianu.*"

Volumulŭ acesta este publicatŭ din partea Academiei române (în seria Hurmuzachi) şi conţine: tractate de alianţe încheiate între domnii Ţĕrei-românescĭ cu regii Poloniei, documente relative la vechia episcopiă catolică a Milcoviei, şi la diferitele misiunĭ ale călugărilorŭ minoriţĭ în Transilvania, Ţéra-românéscă şi Moldova. De asemenea aflămŭ aicĭ documente relative la domnia Ţĕrei-românescĭ în sec. XIV şi alŭ XV-lea asupra Bănatului şi a Făgărasului, şi documente relative la diferite resbele ale domnilor din Ţéra-românéscă şi Moldova pentru conservarea independenţei şi integrităţii ţĕrilorŭ sale. Aflămŭ aci o lungă serie de documente relative la cnezii şi la nobilii românĭ din Bănatŭ, Haţegŭ, ţinutulŭ Devei, munţii apusenĭ, Zărandŭ, Maramureşŭ, Făgăraşŭ şi alte părţĭ ale Transilvaniei; documente relative la familia şi naţionalitatea lui Iónŭ Corvinulŭ, la carĭ d. Densuşianu a adausŭ şi o tabelă geneologică a familiilorŭ Corvinulŭ şi Olahulŭ din Transilvania, în fine suntŭ publicate aicĭ documentele relative la revoluţiunea ţĕranilorŭ românĭ şi ungurĭ din a. 1437—1438 şi actele de unire ale celorŭ trei naţiunĭ privilegiate în contra ţĕranilorŭ românĭ etc. Volumulŭ conţine peste totŭ 886 pagine cu 6 documente facsimilate şi cu portretulŭ lui Mircea celŭ Mare dela mănăstirea Cozia. Preţulŭ în librăria Socecŭ et C-nie este 25 lei.

TELEGRAMELE „GAZ. TRANS".

(Serviciulŭ biuroului de coresp. din Pesta.)

Berlinŭ, 21 Iunie. „National-Zeitung" anunţă, că Ţarulŭ e atâtŭ de iritatŭ, încâtŭ curtea şi familia lui e fórte îngrijată. Ţarulŭ se teme, că la conjuraţiunea ce s'a descoperitŭ suntŭ împărtăşiţĭ şi oficerĭ superiorĭ. S'au făcutŭ numĕróse arestărĭ.

Sofia, 21 Iunie. Curtea de casaţiă a întăritŭ sentinţa tribunalului de rĕsboiu, prin care maiorulŭ Paniţa e condamnatŭ la mórte prin împuşcare pentru urdirea revoltei în contra principelui şi a guvernului.

Caracterulŭ.*)

I. Formarea caracterului.

2. Influinţa societăţii şi a exemplului.

Verba movent, exempla trahunt. (Vorba te mişcă, exemplulu te atrage.)

(Urmare.)

Frumosŭ asémĕnă Cicero viéţa cu o operă de artă, pe care artistulŭ o arată tuturorŭ, ca toţĭ sĕ-o judece şi încâtŭ e cu putinţă sĕ-o îndrepteze. Apelles se ascundea chiar îndĕrĕtulŭ operelorŭ măiestre ale sale, ca sĕ audă cum le critică alţii şi ce cusurŭ le află. Celŭ mai mare póte învĕţa şi dela celŭ mai micŭ, şĭ-a găndituŭ Apelles. Acésta îşĭ are causa în deşertăciune şi amorŭ propriu, care vede mai uşorŭ ţéndĕra în ochiulŭ străinŭ, decâtŭ bêrna în ochiulŭ propriu. Şi Seneca dice: Greşelele altora le avemŭ în ochĭ, ale nóstre în spate. Cu multŭ mai multŭ învéţă celŭ mai micŭ dela celŭ mai mare.

Astfeliu Speosipp, nepotulŭ lui Platone, a fostŭ ca tênĕrŭ leneşŭ, înfuriatŭ şi desfrênatŭ. Deórece nu vrea s'asculte de dojenele îndreptăţite ale părinţilorŭ sĕi, elŭ merse la Platone. care l'a primitŭ în casa sa şi nu l'a vătĕmatŭ cu nicĭ unŭ cuvêntŭ, necum sĕ'lŭ bată. Platone arată faţă cu elŭ necurmatŭ atâta blândeţă şi atâta nobleţă a inimei, încâtŭ curêndŭ tênĕrulŭ a începutŭ sĕ se ruşineze şi a începutŭ sĕ imiteze pe unchiulŭ sĕu nu numai în purtare, ci şi în înţelepciune, aşa că după mórtea lui a devenitŭ capulŭ scólei platone. Când amicĭ de ai lui Platone îi făceau acestuia imputărĭ, că de ce nu pedepsesce pe tînĕrulŭ desfrênatŭ, elŭ le rĕspunse: „eu îlŭ pedepsescŭ şi încă în modulŭ celŭ mai aspru, făcêndu-lŭ prin esemplulŭ meu sĕ cunóscă deosebirea între bine şi rĕu."

Intre scolarii lui Zenone era unulŭ aşa de lacomŭ şi mâncăciosŭ, încâtŭ de obiceiu le mânca soţilorŭ sĕi totŭ dinainte. Odată când se aduse pe masă aprópe de elŭ unŭ pesce fórte mare, Zenone îlŭ luà dinaintea sa, făcêndŭ ca şi când ar voì sĕ'lŭ mănânce singurŭ. Atuncĭ mâncăciosulŭ se uità mâniosŭ la Zenone, ér acesta îi dise: Voescĭ, ca ceilalţĭ sĕ privéscă în fiă-care di la lăcomia ta în mâncare, şi eştĭ indignatŭ, când o vedĭ la mine numai odată?"

Polemon, ca tinerŭ, nu numai că s'a datŭ tuturorŭ plăcerilorŭ vieţei destrăbĕlate din Atena cu totŭ sufletulŭ, ci era chiar mândru pe propria lui ruşine. Aşa trecù într'o di, întorcêndu-se acasă, nu după ce a apusŭ, ci după ce a rĕsăritŭ sórele, trecù pe lângă uşa deschisă a lui Xenocrate şi întrà beatŭ, cu pĕrulŭ plinŭ de oleiu, cu cunună pe capŭ, şi fără a-şĭ fi schimbatŭ haina în odaia înţeleptului, care era îndesuită de ascultătorĭ setoşĭ de învĕţătură; ba spre a slăbì şi a conturba prin presenţa sa bunele învĕţăturĭ ale acestuia, elŭ se şi puse sĕ şédă. Pe când ceilalţĭ, firesce, erau indignaţĭ de o asemenea purtare, Xenocrate rĕmase liniştitŭ, părăsì tema, despre care tocmai trata, şi începù a vorbi despre cumpĕtare şi modestiă. Trezitŭ prin acéstă seriositate şi prin cuvintele învĕţatului, Polemon aruncà mai întâiu câtŭ colo cununa, apoi îşĭ acoperì braţulŭ golŭ cu haina; faţa lui, ce sclipea de vinŭ, devenì mai seriósă; în cele din urmă aruncà tótă podóba de pe elŭ şi făcù astfelŭ printr'o învĕţătură bună dintr'unŭ omŭ desfrênatŭ unulŭ din cei mai marĭ filosofĭ.

Nu trebue sĕ cercetămŭ mai departe după esemple, întréga istoriă a lăţirei creştinismului este o mărturiă grozavă pentru puterea esemplului. Este sciutŭ, că Isusŭ abia a vorbitŭ unŭ cuvêntŭ, care sĕ nu se fi disŭ şi înainte de elŭ; dér nu prin tóte aceste şi alte cuvinte frumóse s'a făcutŭ mai bună lumea, ci prin faptă, ceea ce arată şi Isusŭ. (Va urma.)

*) După Smiles-Rudow. A se vedè Nr. 124 alu „Gaz. Trans." din anulŭ curentŭ.

Din traista cu minciunile.

Cum se dau de golŭ sfinţii.

Cutare óiă credinciósă uşurase pe popa de o épă cu mânzulŭ după ea. Épa trécă ducă-se, că era sculă ponosită, dér de mânzŭ rĕu se supărase părintele, că era de soiŭ şi se nădăia cum se dea de urma făptuitorului.

„Aflat'am!" strigà în urmă şi numaĭ decâtŭ trimise pe fĕtulŭ de-a lungulŭ satului, sĕ cheme pe totŭ sufletulŭ pe mâne la biserică, că are sĕ le spună unŭ lucru mare.

Asta era într'o Sâmbătă.

Ca mâne, Duminecă, biserica era tescuită mai altfelŭ ca la prasnice, nu de marĭ bisericoşĭ ce erau, ci că fiesce-care doria sĕ afle lucrulŭ, ce are sĕ i-'lŭ spună părintele...

Isprăvindŭ cu cele sfinte, părintele iese 'naintea altarului şi le spune, ce şi cum a păţitŭ cu épa.

„Urîtŭ lucru, fiilorŭ — urmă elŭ, — a păgubi astfelŭ pe părintele vostru şi a vĕ pângări sufletele cu asemene fapte necreştinescĭ. Dér eu sciu prea bine cine e făptuitorulŭ şi sciu şi aceea, că e de faţă între voi, îlŭ sfătuescŭ însĕ, sĕ nu-şĭ ridice pĕcătoşii sei ochĭ cătră sfintele icóne, că toţĭ sfinţii s'orŭ uita la elŭ.

Cum dise părintele aceste vorbe, tóte privirile se aţîntiseră spre sfinţĭ sĕ védă cum adecă s'a alege caşulŭ din zĕrŭ. Pĕcătosulŭ încă 'şĭ sgîesce bulbucaţii sĕĭ ochĭ şi vĕdêndŭ, că sfinţii într'adevĕrŭ se uită ţîntă la elŭ, începe a-i mustra din gură:

„Sfinţĭ sunteţĭ, sfinţĭ drăgălaşĭ,
Cătră mine nu cioraţĭ,
Că épa am furat'o eu,
Cunoscŭ pe Dumnedeu,

Dér blăstĕmatulŭ de mânzŭ la ce puzdărie s'a luatŭ după dênsa?"

Kœrary.

MULTE ŞI DE TÓTE.

Emigrările Chinesilorŭ.

E lucru cunoscutŭ, că din causa multelorŭ emigrărĭ în Statele-Unite (America) guvernulŭ de acolo s'a vĕdutŭ silitŭ a aduce o lege, prin care se mărginesce inundarea Americei cu Chinesĭ. Emigrarea însĕ nicĭ după acésta n'a încetatŭ. In părţile Americei de către Oceanulŭ pacificŭ sosescŭ mereu o mulţime de Chinesĭ, carĭ au pĕtrunsŭ deja până în părţile cele mai sudice ale lumei nouĕ, până chiar şi în Patagonia. Dér cu tóte acestea, cea mai mare parte a emigranţilorŭ se află în insulele Asiei şi ale Australiei. Pe insulele acestea Chinesii se înmulţescŭ aşa de tare, încâtŭ décă emigrarea va ţinĕ multŭ timpŭ aşa, elementulŭ chinesŭ va cuceri pentru sine tóte insulele acestea. Chinesii suntŭ unŭ poporŭ răbduriu şi muncitorŭ, care se îndestulesce cu fórte puţinŭ. Ca muncitorŭ Chinesulŭ face orĭ-ce lucru şi în nepretenţiunea sa elŭ se îndestulesce c'o rĕsplată fórte modestă. Chinesii erau bine primiţi în America, mai alesŭ, că ei se tocmescŭ cu preţŭ fórte bagatelŭ; dér deodată s'a observatŭ, că prin presenţa lorŭ de totŭ mare scade în modŭ simţitŭ plata muncei, lucru care este păgubitorŭ pentru muncitorii indigenĭ. Ei se potŭ aplica fórte bine la lucrulŭ câmpului şi ca economĭ se ducŭ apoi în părţile Asiei şi Australiei. Ca sĕ se stabiléscă statornicĭ într'unŭ locŭ, numai la o parte dintre ei se întémplă acésta, mare parte din ei însĕ se întorcŭ cu câştigulŭ muncei lorŭ la vetrele lorŭ străbune. Cei ce morŭ se transportă în ţéra lorŭ, ér despre acésta fiă-care Chinesŭ se îngrijesce de timpuriu. Pe lângă tótă iubirea lorŭ de muncă, Chinesii nu suntŭ iubiţĭ de Americanĭ, fiind-că suntŭ murdarĭ şi sgârciţĭ peste mĕsură. Banii, décă îi primescŭ odată, cu anevoie îi mai punŭ în circulaţiă, fiindcă pretensiunile lorŭ, cum am amintit, sunt aşa de modeste, încâtŭ pentru hrana şi îmbrăcămintea lorŭ nu cheltuiescŭ mai nimicŭ. Cu streini de némulŭ lorŭ pré puţinŭ de lucru îşĭ facŭ, ei pururea trăiescŭ unii cu alţii, păzescŭ cu sfinţeniă obiceiurile lorŭ naţionale şi formézĕ în mijloculŭ lorŭ adevĕrate societăţĭ, în carĭ reguléză afacerile şi pricinile lorŭ. Au cu ei preoţĭ, au judĭ, limbĭ străine nu vréu sĕ înveţe şi numai rarŭ îi audĭ vorbindŭ englezesce şi spaniolesce, dér rĕu. Ei se ocupă bucurosŭ şi cu cămătăriile. La conscrierea din urmă a poporaţiunei (1887) s'a doveditŭ, că numĕrulŭ Chinesilorŭ e de 350 milióne.

*

Celŭ mai mare neguţătorŭ de miere.

Celŭ mai mare neguţătorŭ de miere se află astădĭ în satulŭ Beeton din Canada; elŭ se numesce Jones şi trage unŭ mare venitŭ din comerciulŭ cu miere. Stupina lui stă din patru despărţĕminte dintre carĭ fiă-care ocupă o suprafaţă de unŭ jugĕrŭ. Numĕrulŭ coşniţelorŭ lui trece peste 800, ér pentru fiăcare coşniţă se póte socoti cam 30,000 de albine. In anĭ bunĭ Jones scóte câte 70.000 funţĭ de miere şi are unŭ venitŭ curatŭ de 7—10,000 dolarĭ. Afară de acésta are unŭ însemnatŭ venitŭ şi din vinderea roiurilorŭ de albine, carĭ se sporescŭ grozavŭ.

*

Biserică de fierŭ.

Societatea misionarilorŭ spanioli a edificatŭ pe spesele ei o biserică în Tonking, într'o coloniă francesă din Asia orientală. Afară de fundamentŭ, întregŭ edificiulŭ e din fierŭ pregătitŭ în Francia, de unde a fostŭ transportatŭ în Tonking. Biserica e lungă de 55 metri, lată de 20 şi înaltă de 15 metri.

*

Când a fostŭ ertatŭ sĕ ai două neveste?

Despre asta s'a vorbit între deputaţii francesĭ la o adunare din Nürnberg la 1650. Era adecă lipsă de sporirea poporaţiunei care scădiuse multŭ prin rĕsboiulŭ de 30 de anĭ. Lumea se mai temea şi de Turcĭ şi décă trebuiau generaţii câtŭ mai multe. In sensulŭ hotărîrii dele Nürnberg între anii 1650—1660 nu era ertată a se primi nicĭ o fată ca călugăriţă şi nicĭ unŭ tînĕrŭ ca preotŭ. Preoţii, carĭ trăiau afară de mănăstirĭ, se puteau căsĕtori; afară de acésta fiăcare bărbatŭ avea dreptŭ sĕ-şĭ ţină două neveste legitime, décă se învoia la acésta prima nevastă.

Călendarulŭ săptĕmânei.

Iunie are 30 dile. Cireşierŭ

1890 Dilele sĕptĕm.	Călendarulŭ Iulianŭ	Călend. Gregorian	Sórele rĕsare	Sórele apune
Dum.	10 Păr. Timoteiu	22 Achatiu	4. 28	8. 1
Lunĭ,	11 Ap. Bartol. şi Bern.	23 Basiliu	4. 38	8. 1
Marţĭ,	12 Păr. Onufrie	24 Ioan Botez.	4. 38	8. 1
Mercurĭ,	13 Mart. Achilina	25 Prosper	4. 38	8. 1
Joi,	14 Prof. Eliseu	26 Ieremia	4. 38	8. 1
Vinerĭ,	15 Prof. Amosu	27 Ladislau	4. 48	8. 1
Sâmb.	16 Sânt. Tihonu	28 Iosua	4. 58	8. 1

Scirĭ comerciale.

B.-Pesta, 14 Iunie. Relaţiunile de afacerĭ suntŭ aprópe cele din sĕptĕmâna trecută.

Temperatura a fostŭ schimbăciósă peste sĕptĕmână, mai întâiu uscatŭ şi rece, după aceea ploi torenţialĭ, în fine éră s'a înseninatŭ ceva. Raportele asupra sĕmĕnăturilorŭ suntŭ mai puţinŭ favorabile. Se dice, că se lăţesce tăciunele. După starea de astădĭ încă totŭ suntŭ prospecte de o recoltă bună de mijlocŭ.

Negoţulŭ de cereale. Tendenţa pe pieţele esterne n'a fostŭ egală. Pe când în America cu osebire în New-York, unde până acum era o tendenţă de urcare, în urma scirilorŭ de o recoltă mai bună preţurile au mai scădutŭ, şi pe când nicĭ pe pieţele englese nu s'au pututŭ menţiné preţurile, pe atuncĭ în Francia preţurile au fostŭ ferme, urcându-se grâulŭ şi făina, ér în pieţele germane au încheiatŭ cu 4, sĕcara cu 3 mărcĭ mai susŭ ca sĕptĕmâna trecută.

In B.-Pesta circulaţia sĕptĕmânală în grâu a fostŭ de 90,000 m. metr., în sĕcară 3000.

Păstăióse. Comerciulŭ s'a mărginitŭ numai la consumulŭ din ţéră.

Victuale. Preţulŭ *ouĕlorŭ* neschimbatŭ. Au încheiatŭ cu 52—52½ la 1 fl. — *Galiţele* au fostŭ cam slabŭ căutate. — *Cartofii* s'au ieftinitŭ.

Unsórea de porcŭ căutându-se mai bine, preţulŭ a devenitŭ fermŭ. De oraşŭ s'a vêndutŭ cu butoiu cu 51.50—52. fl., fără butoiu cu 49.50—50 fl.

Pentru *lânurĭ* tóte pieţele suntŭ nefavorabile, preţurile scadŭ pretutindenea. Cumpĕrătorii suntŭ totŭ în reservă.

Pei uscate s'au vêndutŭ câteva partii pentru Serbia, marfă de a doua mână. Boi unguresci prima notéză 62—64 fl., vacĭ dto 58—62 fl., pittlingĭ 70—80 fl., Kneip 100—110 fl., — per 100 klgr.

Peile lucrate n'au avutŭ aşa dicêndŭ nicĭ o căutare în sĕptĕmâna trecută.

—x—

Recolta în România.

(Corespondenţa „Gazetei Transil.")

Rîmniculŭ-săratŭ, 6 Iunie v.

Ploi amŭ avutŭ destule, dér n'au stricatŭ nimicŭ. Până acuma semnele de bună recoltă suntŭ generale în tótă România, cu fórte rarĭ escepţiunĭ, póte la miiă una.

Nu este adevĕratŭ, că s'a compromisŭ recolta rapiţei până acuma; sporadicŭ, în câteva localităţĭ numai, s'a stricatŭ la unii, dér nu tótă, şi étă de ce: rapiţa este de două feliurĭ, una la bobŭ mai mĕruntŭ, care se cóce mai curêndŭ şi care relativŭ se cultivă mai puţinŭ, şi alta mai mare, colţuróså şi mai de valóre, care se cultivă mai mult şi care numai de ierĭ a începutŭ a se secera, adecă se seceră în sĕptĕmâna acésta, ér pe cea dintâiu o trieră de vre-o 10 dile şi potŭ sĕ dicŭ, că recolta rapiţei va fi bogată: va esporta România ca nicĭ-odată, îndoitŭ póte şi în treitŭ ca alte-dăţĭ.

La porumbŭ (cucuruzŭ) praşimŭ a doua óră, altminterĭ este bunŭ, frumosŭ, numai în urma ploilorŭ şi mai cu sémă în urma rĕcelei, e micŭ, a statŭ pe locŭ, nu a înaintatŭ. Elŭ este o plantă, care cere în raportŭ cu celelalte mai multă căldură. Acuma timpulŭ este rĕcorosŭ, dér avemŭ speranţă sĕ se mai încăldéscă, fiindcă a venitŭ timpulŭ căldurilorŭ.

Grâulŭ până acuma se ţine fórte bine, promite o recoltă fórte bună.

Orzulŭ asemenea este câtŭ se póte de frumosŭ. *A. P.*

Tergulŭ de rîmători din Steinbruch. La 16 Iunie n. starea rîmătorilorŭ a fostŭ de 162.719 capete, la 17 Iunie au întratŭ 3706 capete şi au eşitŭ 887 remânêndŭ la 17 Iunie unŭ numĕrŭ de 165.948 capete. — Se noteză: marfa *unguréscă* veche, grea dela 43 cr. până la 44 cr. marfă *ungurésca* tineră grea dela 46½ cr. până la 47½ cr., *de mijlocŭ* dela 46½ cr. până la 48½ cr. — *uşóră* dela 47½ cr. până la 48 cr. — *Marfă ţĕrănéscă* grea dela — până la — cr. — *de mijlocŭ* dela 46½ cr. până la 47½ cr. *uşóră* dela 47½ cr. până la 48 cr. — *Marfă de România* de *Bákony* grea dela — cr. până la — cr. transito mijlociă grea dela — cr. până la — cr. însĕ transito uşóră dela — cr. până la — cr. transio dto ţepóså grea dela — cr. până la — cr. transito mijlociă dela — cr. până la — cr. *Marfă sêrbéscă* grea dela 47—48 cr. transito, mijlociă grea dela 47—48 cr. transito-uşóră dela 47—48 cr. Porcĭ îngrăşaţĭ de unŭ anŭ dela — cr. până la — cr., îngrăşaţĭ cu cucuruzŭ dela — cr. până la — cr., îngrăşaţĭ cu ghindă dela — cr. până la — cr. Cântăriţĭ a gară cu 4½.

Tragerĭ la sorţĭ.

3% Bodencredit, 16 Iunie s'au sortatŭ ser. 537, 1990, 2474, 3233. In amortisare, fiă-care losŭ cu 100 fl. seriele: 382, 745, 771, 1478, 3062, 3340. Plata dela 1 Aug., tragerea următóre 16 Augustŭ.

Sêrbescĭ 3%, 14 Iunie, seriele 508, 647, 800 şi 1219. Plata 14 Iulie; tragerea următóre 14 Augustŭ.

Oraşulŭ Buda, 16 Iunie seriele 1057, 2123, 2414, 3711, 6635, 8927, 10180, 12772, 13476, 15267, 17070, 17542, 20202, 21188, 21630, 22092, 34129, 35568, 36228, 36230, 40485, 41995, 42384, 44125. 45872.

Jószív, 14 Iunie, câştigurĭ mai marĭ au obţinutŭ seriele 389/93, 1659/20, 1785/94, 1860/2, 1877/80, 2078/33, 2213/76, 2478/78, 2557/59, 2637/74, 2642/85, 2663/66, 3239/68, 3631/12, 4005/18, 4245/81, 4388/76, 4560/21, 4845/52, 5037/58, 5053/100, 5099/14, 5655/75, 5721/97, 5780/13, 5844/49, 5876/24, 6190/74, 6298/75, 6775/90. Plata 15 Iulie, tragerea următóre 15 Octomvre.

Bursa din Bucurescĭ din 18 Iunie.

Valorĭ	%	se cump
Rentă română perpetuă 1875	5%	103.—
Renta română amortisabilă . .	5%	98.¾
dtto	4%	87.—
Renta rom. (rurale convertite)	6%	101.½
Oblig. de statŭ C. F. Române	6%	—.—
idem idem . . .	5%	—.—
Imprumutulŭ Openheim 1866 .	8%	—.—
Imprumutulŭ Oraş. Bucurescĭ	5%	94.¾
idem idem din 1884	5%	—.—
idem idem din 1890	—	94.¾
Impr. or. B. cu prime Loz. fr. 20	—	—.—
Credit fonciarŭ ruralŭ	7%	105.—
idem idem . . .	5%	99.—
Credit Fonc. Urb. din Bucurescĭ	7%	105.¾
idem idem . . .	6%	103.—
idem idem	5%	95.¾
Credit Fonc. Urban din Iaşĭ. .	5%	85.—
Oblig. Casei Pensiunilor fr. 300	10 fr	264. -
	V. N.	
Banca Naţion. ult. div. 82.15	500	1195.—
Dacia-România ult. div. 35 lei	200	320.—
Naţionala de asig. ult. div. 32 lei	200	—.—
Banca Rom. ult. div. fr. 13.12 .	500	—.—
Soc. Rom. de Constr. ult. div. 5 l.	250	—.—
Soc. Bazalt. Artif. ult. div. lei 25	250	—.—
Soc. Rom. de Hârtie ult. 25	100	—.—
Soc. de Reas. ult. div. 15 l. aur	200	—.—
Societ. de Constr. ult. div. . .	–	—.—
Societ. de Hârtie ult. div. . .	—	7.½
Agio în Bursă	—	—.—
Rubla de hârtie	—	
Banca Naţion. a României		
Scompt.	6—	—.—
Avansurĭ pe efecte	7%	—.—
Avansurĭ pe Lingourĭ	7%	—.—

Bursa de mărfurĭ din Budapesta dela 18 Iunie 1890.

Seminţe	Cualitatea per Hect.	Preţulŭ per 100 chilogr. dela	Preţulŭ per 100 chilogr. până
Grâu Bănăţenescŭ	—	—.—	—.—
Grâu dela Tisa	80	8.45	8.50
Grâu de Pesta	80	8.50	8.55
Grâu de Alba-regala	80	8.45	8.50
Grâu de Bácska	78	8.65	8.75
Grâu ung. de nordŭ	—	.—	.—

Seminţe vechĭ orĭ nouĕ	soiulŭ	Calitatea per Hect.	Preţulŭ per 100 chilg. dela	Preţulŭ per 100 chilg. până
Secară		70—72	7.—	7.35
Orzŭ	Nutreţŭ	60.62	6.50	6.80
Orzŭ	de vinars	62.64	7.—	7.60
Orzŭ	de bere	64.66	.—	.—
Ovĕsŭ		39.41	8.45	8.90
Cucuruzŭ	bănăţ.	75	5.20	5.25
Cucuruzŭ	altŭ soiu	73	5.10	5.15
Cucuruzŭ	"	—	.—	.—
Hirişcă	"	—	5.50	5 75

	Producte div.	Soiulŭ	Cursulŭ dela	Cursulŭ până
Preţulŭ pe 100 chilograme	Sem. de trif.	Luţernă ungur.	50.—	55.—
	—	francesă		—.—
	—		—.—	—.—
	"	roşiă	28 —	33.—
	Oleu de rap.	rafinatŭ duplu	42.—	42.50
	Oleu de in		5.—	5.25
	Uns. de porc	dela Pesta	52 50	53.50
	"	dela ţéră		—.—
	Slănină	svêntată	42.—	43.—
	"	afumată	51.—	52.—
	Sĕu		35.—	36.—
	Prune	din Bosnia în buţĭ		
	"	din Serbia în sacĭ		
	Lictarŭ	slavonŭ nou		
	"	bănăţenescŭ		
	Nucĭ	din Ungaria		
	Gogoşĭ	unguresci		
	"	sêrbescĭ		
	Miere	brută	—.—	—.—
	"	galbină strecurată	—.—	—.—
	Ceară	de Rosenau	125.	126.
	Spirtŭ	brutŭ	12.25	12.50
	"	Drojdiuţe de spirt	14.75	15.25

Cursulŭ pieţei Braşovŭ

din 21 Iuniu st. n. 1890.

Bancnote romănescĭ	Cump.	9.26	Vĕnd	9.29
Argintŭ românescŭ -	"	9.23	"	9.26
Napoleon-d'orĭ - - -	"	9.28	"	9.31
Lire turcescĭ - - -	"	10.57	"	10.62
Imperialĭ - - - -	"	9.55	"	9.60
Galbinĭ	"	5.48	"	5.55
Scris. fonc. „Albina" 6%	"	—.—	"	—.—
" " " 5%	"	—.—	"	—.—
Ruble rusescĭ - - -	"	133.—	"	134.—
Mărcĭ germane - -	"	—.—	"	—.—

Discontulŭ 6—8% pe anŭ.

Cursulŭ la bursa de Viena

din 20 Iuniu st. n. 1890.

Renta de aurŭ 4% - - - - - - -	103.30
Renta de hârtiă 5% - - - - - - -	99.60
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare aurŭ - - - - - - - - - - -	116.70
dto argintŭ - - - - - - -	96.30
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (1-ma emisiune) - -	—.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (2-a emisiune) - -	—.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (3-a emisiune) - -	113.20
Bonurĭ rurale ungare - - - - -	89.10
Bonurĭ croato-slavone - - - - - -	104.—
Despăgubirea pentru dijma de vinŭ ungurescŭ - - - - - - - -	—.—
Imprumutulŭ cu premiulŭ ungurescŭ	138.90
Losurile pentru regularea Tisei şi Seghedinului - -	127.50
Renta de hârtiă austriacă - - - -	88.70
Renta de argintŭ austriacă - - - -	89.15
Renta de aurŭ austriacă - - - -	109.30
Losurĭ din 1860 - - - - - -	139.25
Acţiunile băncei austro-ungare - -	970.—
Acţiunile băncei de creditŭ ungar. -	341.75
Acţiunile băncei de creditŭ austr. -	304.—
Galbenĭ împĕrătescĭ - - - - - - -	5.54
Napoleon-d'orĭ - - - - - - - - -	9.31½
Mărcĭ 100 împ. germane - - - -	57.52½
Londra 10 Livres sterlinge - - - -	117.05

Cursulŭ losurilorŭ private din 18 Iunie.

	cump.	vinde
Basilica . . .	7.75	8.—
Creditŭ . . .	185.50	186.50
Clary 40 fl. m. c. .	57.50	58.25
Navig. pe Dunăre . .	125.—	128.—
Insbruck	24.50	25.50
Keglevich	29.—	32.—
Krakau	—.—	23.50
Laibach	22.25	23.—
Buda	—.—	62.—
Palffy	57.—	57.'0
Crucea roşie austr. .	18.80	19.10
dto ung. . .	12.50	13.—
dto ital. . .	14.50	12.75
Rudolf	19.50	20.50
Salm	62.—	62.50
Salzburg	25.—	27.—
St. Genois . . .	61.75	62.75
Stanislau	27.—	29.—
Trieitine 4½% 100 m. c.	—.—	149.—
dto 4% 50 .	—.—	68.50
Waldstein . . .	39.75	40.75
Windischgrätz . . .	—.—	52.50
Sêrbescĭ 3% . . .	37.—	37.50
dto de 10 francĭ	—.—	—.—
Banca h. ung. 4% . .	110.75	111.25

Editorŭ şi redactorŭ responsabilŭ:
Dr. Aurel Mureşianu.

Mersulŭ trenurilorŭ

pe liniele orientale ale căii ferate de statŭ r. u. valabilŭ din 1 Iunie 1890.

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ accelleratŭ	Trenŭ accelleratŭ	Tren de persóne	Tren de persóne
Viena	3.25	8.—	10.50	
Budapesta	9.25	2.—	7.35	6.10
Szolnok	11.29	4.05	11.07	9.28
P. Ladány	1.07	5.46	1.20	11.58
Oradea-mare	2.24	7.01	3.02	1.51
	2.32	7.11	3.0[illegible]	2.06
Mezö-Telegd	3.02	7.41	3.48	2.46
Rév	3.33	8.16	4.31	3.40
Bratca			4.54	4.03
Bucia			5.14	4.25
Ciucia	4.26	9.05	5.40	4.51
Huiedin	4.58	9.35	6.22	5.32
Stana			6.38	5.49
Aghiriş			6.59	6.11
Ghirbĕu			7.11	6.28
Nădĕşel	5.49	Trenŭ de pers	7.24	6.44
Cluşiu	6.02	10.35	7.39	7.04
	6.12	11.02	7.54	8.30
Apahida	6.27	11 23	8.11	8.55
Ghiriş	7.31	12.42	9.18	10.31
Cucerdea	7.55	1.18	9.49	11.19
Uióra		1.25	9 56	11.27
Vinţulŭ de susŭ		1.33	10.02	11.35
Aiud	8.21	1.55	10.22	12.02
Teluşu	8.37	2.14	10.39	12.26
	8.42	2.24	10.57	1.18
Crăciunelu		2.49	11.20	1.54
Blaşiu	9.14	3.02	11.36	2.11
Micăsasa		3.33	12.04	2.49
Copşa mică	9.49	3.48	12.23	3.23
Mediaşŭ	10.07		12.39	3.46
Elisabetopole	10.30		1.08	4.27
Sighişóra	11.06		1.50	5.39
Haşfalĕu	11.22		2.06	6.03
Homorodŭ	12.37		3.20	7.51
Augustinŭ			3.56	8.36
Apaţa	1.26		4.19	9.10
Feldióra	1.47		4.44	9.44
Braşovŭ	2.23		5.20	10.31
	2.33		5.30	
Timişŭ	3.15		6.14	11.23
Predealŭ	3.47		6.45	12.08
Bucuresci	9.30		11.[illegible]	

Predealŭ—Budapesta

	Trenŭ accelleratŭ	Trenŭ de pers.	Trenŭ accelleratŭ	Tren de persóne
Bucuresci	7.55			4.45
Predealŭ	1.08		4.10	9.12
Timişŭ	1.37		4.50	9.41
Braşovŭ	2.13		5.50	10.17
	2.43	4.—		10.32
Feldióra	3.12	4.44		11.04
Apaţa	3.32	5.20		11 30
Augustinŭ	3.47	5.47		11.51
Homorodŭ	4 20	6.35		12.27
Haşfalĕu	5.25	8.12		1.35
Sighişóra	5.45	8.47		1.59
Elisabetopole	6.12	9.29		2.32
Mediaşŭ	6.33	10.10		2.59
Copşa mică	6.46	10.32		3.13
	6 48	10.42	11.47	3.18
Micăsasa		11.01	12.04	3.33
Blaşiu	7.22	11.37	12.32	4.03
Crăciunelŭ		11.52	12.44	4.14
Teluşŭ	7.51	12.23	1.06	4.36
	7.58	1.23	1.30	5.06
Aiudŭ	8.15	1.50	1.54	5.24
Vinţulŭ de susŭ		2.20	2.16	5.45
Uióra		2.28	2.23	5.51
Cucerdea	8 45	2.46	2.39	6.08
Ghirişŭ	9.16	3.33	3.15	6.42
Apahida		5.—	4.32	7.52
Cluşiu	10.36	5.28	4.53	8.10
	10.48	6.05	5.30	8.30
Nădăşelŭ		6.26	5.48	8.50
Ghîrbău		6.42		9.05
Aghireşŭ		6.58	6.11	9.19
Stana		7.24		9.43
B. Huiedin	12.01	7.47	6.43	10.02
Ciucia	12.31	8.27	7.12	10.41
Bucia		8.49		10.56
Bratca		9.08		11.13
Rév	1.10	9.28	7.51	11.32
Mezö-Telegd	1.36	10.04	8.17	12.07
Oradea-mare	2.01	10.41	8.42	12.41
	2.08	11.06	8.47	1.09
P. Ladány	3.31	1.19	10 09	3.03
Szolnok	5 11	3.31	11.51	5.10
Budapesta	7.15	6.35	1.55	8.15
	8.40	6.50	2.25	10.40
Viena	1.40	3.—	7.20	6.05

B.-Pesta-Aradŭ-Teluş

	Trenŭ accelleratŭ	Trenŭ de pers.	Trenŭ de pers.
Viena	8.—	10.50	3.25
Budapesta	2.—	8.15	9.40
Szolnok	4.20	11.18	1.02
Aradŭ	8.10	3.50	5.27
	Trenŭ omnibus 2.20	4.10	5.50
Glogovaţŭ	2.34	4.22	6.02
Gyorok	3.05	4.46	6.23
Paulişŭ	3.23	4.58	6.34
Radna-Lipova	3.39	5.16	6 52
Conop		5.38	7.17
Bĕrzava		5.53	7.33
Soborşinŭ		6.15	8.20
Zamŭ		6.58	8.49
Gurasad.		7.22	9.16
Ilia		7.38	9.32
Branicica		7.54	9.51
Deva		8.14	10.18
Simeria (Piski)		8.43	10.44
Orăştia		9.12	11.14
Şibotŭ		9.34	11.39
Vinţulŭ de josŭ		9.56	12.05
Alba-Iulia		10.17	12.26
Teluşŭ		10.44	12.58

Teluş-Aradŭ-B.-Pesta

	Trenŭ accelleratŭ	Trenŭ de pers.	Trenŭ de pers.
Teluşŭ		12.59	4.51
Alba-Iulia		1.39	5.27
Vinţulŭ de josŭ		1.56	5.44
Şibotŭ		2.23	6.06
Orăştia		2.49	6.28
Simeria (Piski)		3.37	7.10
Deva		3.53	7.26
Branicica		4.18	7.49
Ilia		4.43	8.10
Gurasada		4.53	8.21
Zamŭ		5.21	8.48
Soborşinŭ		5.56	9.17
Bĕrzava		6.46	9.54
Conopŭ		7.02	10.09
Radna-Lipova	5.49	7.36	10.38
Paulişu	Trenŭ omnibus 6.06	7.50	10.51
Gyorok	6.24	8.03	11.03
Glogovaţ	6.53	8.26	11.27
Aradŭ	7.06	8.38	11.38
	7.45	9.05	12.10
Szolnok	11.51	2.25	4.47
Budapesta	1.55	5 50	7.45
Viena	7.20	1.40	6.05

Copşa-mică—Sibiiu

	Tr. de p.	Tr. de p.	Tr. omn.
Copşa-mică	4.05	10.47	7.10
Şeica mare	4.35	11.17	7.43
Lómneşŭ	5.16	11.58	8.27
Ocna	5.47	12 29	8.59
Sibiiu	6.10	12.52	9.23

Sibiiu-Copşa-mică

	Tr. omn.	Tr. de p.	Tr. de p.
Sibiiu	7.35	4.34	9.50
Ocna	8.02	4.58	10.14
Lómneşŭ	8.30	5.25	10.40
Şeica mare	9.05	5.55	11.10
Copşa-mică	9.34	6.20	11.35

Cucerdea-Oşorheiu Reghinulŭ săsescŭ

	Tr. de p.	Tr. de p.	Tr. omn.
Cucerdea	2.55	8.20	2.56
Cheţa	3.25	8.50	3.29
Ludoşŭ	3.46	9.11	4.06
M.-Bogata	3.56	9.20	4.15
Iernutŭ	4.33	9.57	4.54
Sânpaulŭ	4.48	10.12	5.10
Miraşteu	5.11	10.35	5.34
Oşorheiu	5.30	10.54	5.35
	5.50	4.58	
Reghinul-săs.	7.25	7.—	

Reghinulŭ săsescŭ-Oşorheiu-Cucerdea

	Tr. omn.	Tr. de p.	Tr. de p.
Reghinul-săs.		8.25	5.—
Oşorheiu		10.—	9.49
	7.24	5 54	10.20
Miraşteu	7.44	6.14	10.39
Sânpaulŭ	8.07	6.37	11.02
Iernutŭ	8.29	6.58	11.23
M. Bogata	9.02	7.28	11.53
Ludoşŭ	9.35	7.41	12.06
Cheţa	9.51	7.57	12.22
Cucerdea	10.23	8 25	12.50

Simeria (Piski)-Petroşenĭ

	T. d. p.	T. omn.	T. omn.
Simeria	7.17	11.28	3.50
Streiu	7.54	12.12	4.32
Haţegŭ	8.45	1.08	5.20
Pui	9.39	2.03	6.15
Crivadia	10.37	2.51	7.03
Baniţa	11.26	3.30	7.43
Petroşeni	12.—	4.02	8.15

Petroşenĭ-Simeria (Piski)

	T. omn.	T. omn.	T. omn.
Petroşeni	6.05	10.42	4.03
Baniţa	6.45	11.23	4.49
Crivadia	7.26	11.57	5.24
Pui	8.07	12.33	6.04
Haţegŭ	8.51	1.19	6.43
Streiu	9.41	2.09	7.28
Simeria	10.20	2.47	8.—

Simeria (Piski)-Uniedóra

	Tr. omn.
Simeria (Piski)	4.—
Cerna	4.21
Uniedóra	4.50

Aradŭ—Timişóra

	T. omn.	T. omn.
Aradŭ	6.18	4.18
Aradulŭ nou	6.40	4.40
Németh-Ságh	7.05	5.05
Vinga	7.33	5.33
Orczifalva	7.56	5.50
Merczifalva	8.14	6.06
Timişóra	9.04	6.50

Timişóra—Aradŭ

	T. omn.	T. omn.
Timişóra	6.30	1.10
Merczifalva	7.23	1.59
Orczifalva	7.49	2.19
Vinga	8.16	2.46
Németh-Ságh	8.37	3.03
Aradulŭ nou	9.09	3.41
Aradŭ	9.25	3.55

Uniedóra-Simeria (Piski).

Uniedóra	9.2[illegible]
Cerna	9.51
Simeria	10.1[illegible]

Mureşŭ-Ludoşŭ-Bistriţa

	T. omn.
Mureşŭ-Ludoşu	4.—
Ţagŭ-Budatelecŭ	6 45
Bistriţa	9.59

Bistriţa-Mureşŭ-Ludoşŭ

	T. omn.
Bistriţa	1.16
Ţagŭ-Budatelecŭ	4 50
Mureşŭ-Ludoşŭ	7.21

Ghirişŭ—Turda

Ghirişŭ	7.40	10.50	3.56	9.30
Turda	8.—	11.10	4.10	9.50

Turda—Ghirişŭ

Turda	6.05	9.40	2.40	8.20
Ghirişŭ	6.25	10.—	3.—	8.40

Sighişóra—Odorheiu

Sighişóra	6.—	11.25
Odorheiu	7.49	1.50

Odorheiu—Sighişóra

Odorheiu	8.40	2.45
Sighişóra	10.52	5.28

Nota: Numerii încuadraţĭ cu linii gróse însemnéză órele de nópte.

Tipografia A. MUREŞIANU Braşov.